

SIVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ

Sosyal Bilimler Enstitüsü

İşletme Ana Bilim Dalı

**KADIN GİRİŞİMCİLİĞİ VE TR72 BÖLGESİNDE KADIN
GİRİŞİMCİ PROFİLİ**

Yüksek Lisans Tezi

DİLARA YARAŞ

Sivas

Mart 2020

SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü
İşletme Ana Bilim Dalı

**KADIN GİRİŞİMCİLİĞİ VE TR72 BÖLGESİNDE KADIN
GİRİŞİMCİ PROFİLİ**

Yüksek Lisans Tezi

Dilara YARAŞ

Tez Danışmanı:
Prof. Dr. Berrin FİLİZÖZ

Sivas
Mart 2020

KABUL VE ONAY

Üniversite : Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
Enstitü : Sosyal Bilimler Enstitüsü
Ana Bilim Dalı : İşletme Anabilim Dalı
Bilim Dalı : Yönetim ve Organizasyon Bilim Dalı
Tezin Başlığı : Kadın Girişimciliği ve TR72 Bölgesinde Kadın Girişimci Profili
Savunma Tarihi : 27.01.2020
Danışmanı : Prof.Dr. BERRİN FİLİZÖZ

Unvanı - Adı Soyadı

İmza

Jüri Başkanı : Prof.Dr. BERRİN FİLİZÖZ
Üye : Dr.Öğr. Üyesi HİLAL ERTURHAN IŞKIN
Üye : Dr.Öğr. Üyesi EMRAH KOPARAN

Oy Birliği

Oy Çokluğu

Dilara YARAŞ tarafından hazırlanan Kadın Girişimciliği ve TR7 Bölgesinde Kadın Girişimci Profili başlıklı tez, kabul edilmiştir. ../.../.....

Prof. Dr. Ahmet ŞENGÖNÜL
Enstitü Müdürü

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde hazırladığım bu Yüksek Lisans/Doktora/Sanatta Yeterlik tezinin bizzat tarafımdan ve kendi sözcüklerimle yazılmış orijinal bir çalışma olduğunu ve bu tezde;

- 1- Çeşitli yazarların çalışmalarından faydalandığımda bu çalışmaların ilgili bölümlerini doğru ve net biçimde göstererek yazarlara açık biçimde atıfta bulunduğumu;
- 2- Yazdığım metinlerin tamamı ya da sadece bir kısmı, daha önce herhangi bir yerde yayımlanmışsa bunu da açıkça ifade ederek gösterdiğimi;
- 3- Başkalarına ait alıntılanan tüm verileri (tablo, grafik, şekil vb. de dahil olmak üzere) atıflarla belirttiğimi;
- 4- Başka yazarların kendi kelimeleriyle alıntıladığım metinlerini, tırnak içerisinde veya farklı dizerek verdiğim yine başka yazarlara ait olup fakat kendi sözcüklerimle ifade ettiğim hususları da istisnasız olarak kaynak göstererek belirttiğimi,

beyan ve bu etik ilkeleri ihlal etmiş olmam halinde bütün sonuçlarına katlanacağımı kabul ederim.

Dilara YARAŞ

İmza

ÖNSÖZ

Bu tez çalışmasının hazırlanma sürecinde ve tüm yüksek lisans eğitim sürecinde bilgi birikimi, yol göstericiliği ve tecrübesiyle benden desteğini esirgemeyen danışmanım Prof. Dr. BERRİN FİLİZÖZ'e sabrı ve desteği için teşekkürlerimi bir borç bilirim.

Ayrıca tüm hayatım boyunca olduğu gibi tez çalışmamın her aşamasında da bana maddi ve manevi büyük destek vererek beni yüreklendiren sevgili annem Birsal Köçmen'e; örnek aldığım, her zaman yanımda olduğunu hissettiğim yol göstericim sevgili babam Uğur Köçmen'e; en büyük destekçilerim kız kardeşlerime ve tüm aile üyelerime; bu uzun çalışma sürecinde beni destekleyen, her zaman yanımda olan, fikirleriyle yolumu aydınlatan sevgili eşim Asaf Yaraş'a; tez sürecinde hayatımıza katılan, varlığı ile hayatımızı aydınlatan biricik oğlumuz Zeki Korhan Yaraş'a ve tez hazırlama sürecinde yardımlarını eksik etmeyen arkadaşlarıma sonsuz sevgilerimi ve teşekkürlerimi sunarım.

Dilara YARAŞ

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
İÇİNDEKİLER	i
KISALTMALAR	iii
TABLO LİSTESİ	iv
ŞEKİL LİSTESİ	vi
ÖZET	vii
ABSTRACT	viii
GİRİŞ	1
I. BÖLÜM	3
1. TEMEL GİRİŞİMCİLİK KAVRAMLARI	3
1.1. Girişimcilik Kavramı.....	3
1.2. Girişimci ve Önemi	5
1.3. Girişimcilik Türleri.....	7
1.4. Başarılı Girişimcilerin Temel Özellikleri.....	11
1.5. Girişimciliği Etkileyen Faktörler.....	14
1.5.1. İçsel Faktörler.....	15
1.5.2. Dışsal Faktörler	18
II. BÖLÜM	20
2. KADIN GİRİŞİMCİLİĞİ	20
2.1. Kadın Girişimciliği Kavramı.....	20
2.2. Kadın Girişimciliğinin Önemi	23
2.3. Kadın Girişimcilerin Karakteristik Özellikleri.....	24
2.4. Kadının Toplumsal Cinsiyet Rollerini ve Çalışma Hayatındaki Yeri	27
2.5. Kadınları Girişimciliğe Yönlendiren Nedenler	29
2.6. Kadın Girişimcilik Tipleri	32
2.7. Kadın Girişimcilerin Yaşadıkları Sorunlar.....	35
III. BÖLÜM	39
3. YÖNTEM	39
3.1. Araştırmanın Amacı	39

3.2. Evren ve Örneklem.....	39
3.3. Veri Toplama Aracı.....	40
3.4. Veri Analizi	40
IV. BÖLÜM	41
4. BULGULAR	41
SONUÇ VE TARTIŞMA.....	53
KAYNAKÇA	60
EKLER.....	67
Ek. 1. Anket Formu	67
ÖZ GEÇMİŞ.....	72

KISALTMALAR

ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
KOSGEB	: Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
SPSS	: Sosyal Bilimler İçin İstatistik Programı
%	: Yüzde

TABLO LİSTESİ

Tablo No	Tablo Adı	Sayfa No
Tablo 1.1.	Esnaf ve Fırsatçı Girişimcilik Tiplerinin Temel Özellikleri	8
Tablo 1.2.	Girişimci Özellikleri.....	13
Tablo 2.1.	Kadın ve Erkeklerin Girişimci Olma Nedenlerin Sıralaması.....	29
Tablo 2.2.	Kadın Girişimcilerin İş Kurma Nedenleri.....	31
Tablo 2.3.	Kadın Girişimci Tipleri	33
Tablo 2.4.	Kadın Girişimci Tipleri	34
Tablo 2.5.	$\alpha= 0.05$ İçin Örneklem Büyüklükleri.....	40
Tablo 4.1.	Yaş ve Eğitim Durumuna Yönelik Bulgular	41
Tablo 4.2.	Anne ve Baba Eğitim Durumuna Yönelik Bulgular	41
Tablo 4.3.	Medeni Durum, Eşin Eğitim Durumu ve Çocuk Durumuna Yönelik Bulgular	42
Tablo 4.4.	Yabancı Dil Bilme ve Aktif Bilgisayar Kullanma Durumuna Yönelik Bulgular	43
Tablo 4.5.	Girişimcilik Öncesi Meslek ve Gelir Durumuna Yönelik Bulgular.....	43
Tablo 4.6.	Girişimcilik Öncesi ve Sonrası Aylık Gelir Durumu	44
Tablo 4.7.	Girişimcilik Sonrası Aylık Gelir Durumuna Yönelik Bulgular	44
Tablo 4.8.	Mesleki Eğitim, Girişimcilik Eğitimi, Girişimcilik Faaliyetinde Bulunma Durumuna Yönelik Bulgular	44
Tablo 4.9.	Ailede Başka Girişimci Olma Durumuna Yönelik Bulgular	45
Tablo 4.10.	İşletmenin Bulunduğu Sektör ve Personel Sayısına Yönelik Bulgular..	45
Tablo 4.11.	Çalışılan Banka Sayısı ve Sermaye Kaynağına Yönelik Bulgular.....	46
Tablo 4.12.	KOSGEB Desteği ve Kredi/Teşvik Kullanma Durumuna Yönelik Bulgular	47
Tablo 4.13.	İşletmenin Faaliyet Süresi ve Kara Geçiş Süresi Durumuna Yönelik Bulgular	47
Tablo 4.14.	İşletmenin Sosyal Medya Hesabı Olma Durumuna Yönelik Bulgular ..	48
Tablo 4.15.	İşletme Hakkında Genel Bilgilere Yönelik Bulgular	48
Tablo 4.16.	İşletmede Geçirilen Zaman ve Çocuk Bakımına Yönelik Bulgular.....	49

Tablo 4.17. Kadın Girişimci Olma Durumuna Yönelik Bulgular	50
Tablo 4.18. İşyerinin Kira Olma Durumu ve Karşılaşılan Zorluklara Yönelik Bulgular	52

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil No	Şekil Adı	Sayfa No
Şekil 1.1.	Yeşil Girişimci Tipolojisi	9
Şekil 1.2.	Girişimcilerde Dört Önemli Yetenek.....	13
Şekil 1.3.	Girişimciliği Etkileyen Faktörler	15
Şekil 2.1.	Kadın Girişimcilerin Özellikleri	26
Şekil 2.2.	Kadınları Girişimci Olmaya Yönlendiren Faktörler.....	30
Şekil 2.3.	Kadın Girişimcilerin Problemleri	36

ÖZET

Bu araştırma, kadın girişimcilerin profillerini, seçilmiş bazı değişkenler açısından ortaya çıkartmak amacı ile yapılmıştır. Çalışmada genel olarak, kadınların girişimci olma nedenleri ve girişimcilik yaşantılarının değerlendirilmesi üzerinde durulmuştur.

Araştırmanın evrenini Kayseri, Yozgat ve Sivas İllerinde faaliyet gösteren Ticaret ve Sanayi odalarına kayıtlı 244 kadın girişimci oluşturmaktadır. Tekil tarama modeli ile gerçekleştirilen bu çalışmada, toplam 59 maddeden oluşan anket formu kullanılmış, veriler frekans tablolarına dönüştürülerek sunulmuştur.

Araştırmanın sonunda, kadın girişimcilerin sosyo-ekonomik profilleri, işletmeleri ve girişimcilik faaliyetlerine ilişkin seçilmiş birtakım demografik özellikleri incelenmiş ve bu ekseninde mevcut durum ortaya konulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Kadın, Girişimci, Girişimcilik, Kadın Girişimci.

ABSTRACT

This research was conducted to reveal the profiles of women entrepreneurs in terms of some selected variables. In general, the reasons of women being entrepreneurs and evaluation of entrepreneurship experiences were emphasized in the study.

The universe of the research is 244 women entrepreneurs registered in the Chambers of Commerce and Industry operating in Kayseri, Yozgat and Sivas. In this study, which was carried out with the singular scanning model, a questionnaire consisting of 59 items was used, and the data were transformed into frequency tables.

At the end of the research, selected demographic characteristics of the women entrepreneurs related to their socio-economic profiles, businesses and entrepreneurship activities were examined and the current situation was revealed in this axis.

Keywords: Woman, Entrepreneur, Entrepreneurship, Woman Entrepreneur.

GİRİŞ

Ülkelerin ekonomik gelişmelerinin ve kalkınmalarının temel göstergelerinden biri girişimcilik faaliyetleridir. Ülkelerin girişimcilik faaliyetlerine önem vermelerinin temel sebepleri arasında istihdamının artırılması ve ekonomik refah düzeyinin yükseltilmesi yer almaktadır. Ayrıca girişimcilik faaliyetleri ülkeler için gelecekte yaşanabilecek değişimlere karşı ihtiyaçların karşılanabilmesi adına değer yaratma süreci olarak ifade edilmektedir.

Girişimcilik faaliyetleri ülke ekonomilerine ve kalkınmaya önemli destek sağlamaktadır. Girişimcilik faaliyetleri ile beraber milli gelirdeki artış aynı zamanda toplumun sosyo-kültürel yapısını ve refah düzeyini de olumlu yönde etkilemektedir. Bu durum ülkelerin girişimciliği destekleyen faaliyetler içine girmelerine ve bunlara yönelik politikalar ve teşvikler uygulamalarına neden olmaktadır.

Girişimcilik faaliyetleri ülke ekonomilerini olumlu yönde etkiler ve aynı zamanda bireysel olarak da önemli faydaları bulunmaktadır. Girişimcilik faaliyetlerinde bulunan birey ekonomik bir değer katarak itibar, güç ve statü gibi sosyolojik ihtiyaçlarını ve maddi gereksinimlerini karşılamaktadır. Girişimciler çeşitli riskler alarak piyasadaki fırsatları değerlendirmekte ve kaynaklarını üretime yönlendirmektedirler. Girişimcilik faaliyetleri ile beraber birey hem maddi gelir elde etmekte hem de yaşam kalitesini yükseltebilmektedir.

Girişimcilik faaliyetlerini etkileyen birçok faktör bulunmaktadır. Bununla beraber özellikle toplumunun sosyal kültürel yapısı girişimcilik faaliyetler üzerinde etkili faktörlerden biri olarak görülmektedir. Özellikle erkek egemen toplumlarda girişimcilik faaliyetleri daha çok erkekler tarafından yürütülmektedir. Toplumsal cinsiyet rolleri gereği kadının ev sorumluluğunun daha yüksek olması iş hayatına girişini zorlaştırmaktadır.

Dünya nüfusunun yarısını oluşturan kadınlara yönelik toplumsal önyargıların ve toplumsal rollerin diretilmesi kadınların iş hayatındaki varlıklarını olumsuz yönde etkilemektedir. Özellikle az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde toplumsal cinsiyet rolleri neden kaynaklı iş hayatındaki ayrımcılıklar daha yüksektir. Bu durum

kadınların girişimcilik faaliyetlerini de olumsuz yönde etkilemektedir. Girişimcilik faaliyetinde bulunan birçok kadın ise geleneksel roller gereği ev ve iş yaşam dengesini kurmak zorundadır. Bu durum kadınların daha çok ev ekonomisine katkı sağlayacak ve ev sorumluluklarını aksatmayacak girişimcilik faaliyetlerinde bulunmalarına sebebiyet vermektedir.

I. BÖLÜM

1. TEMEL GİRİŞİMCİLİK KAVRAMLARI

Araştırmanın bu bölümünde temel girişimcilik kavramları ile ilgili literatür bilgisine yer verilecektir. Girişimcilik kavramı, girişimci ve önemi, girişimcilik türleri, başarılı girişimcilerin temel özellikleri ile girişimciliği etkileyen faktörler üzerinde durulacaktır.

1.1. Girişimcilik Kavramı

Günlük yaşamda girişim kavramı bir işi yapmak için harekete geçme, kalkışma veya başlama kavramları ile ifade edilmektedir. Girişimci kavramı ise bir işi yapmak için harekete geçen kişi olarak ifade edilir (Aytaç, İlhan 2007:102). Bununla beraber girişimci kavramı esas olarak iktisadi bir çevre etkileşiminde değerlendirilmektedir. İktisadi bir kavram olarak girişimci, pazar arayan, arz ve talebi yönlendiren kişi olarak tanımlanmaktadır. Girişimcilik kavramı ise ekonomik olarak kaynakları kullanabilme ve harekete geçme faaliyeti olarak tanımlanmaktadır (Aytaç 2006:141).

Girişimciliğin kökeni Fransızca'dan "taahhüt etmek" sözcüğünden türemiştir. Bu kelime bir şeyi yapma isteğini yansıtır ve genellikle istekliliği sergileyen kişi girişimci olarak tanımlanır. Girişimcilik, yeni fırsatları belirleme ve bunları pazarlanabilir fikirlere, ürünlere ve hizmetlere aktarma süreci olarak ifade edilir. Girişimciler "insan, fiziksel ve bilgi kaynaklarından oluşan gerekli üretim faktörlerini bir araya getirme ve verimli bir şekilde yapma süreci" ve "insanları belirli biçimlerde bir araya getiren ve birleştiren" kişiler olarak tanımlanmaktadır. Yeni bir ürün yaratmak veya var olanı üretmek için fiziksel sermaye ve fikirlerle süreci başlatma işi olarak görülmektedir (Al-Sadi, Belwal, Al-Badi 2011:58).

Girişimci, mal ve hizmet üretmek amacıyla pazardaki çeşitli fırsatları değerlendiren, risk alan ve kaynakları üretim faktörlerine yönlendiren kişi olarak tanımlanır. Girişimciler başkalarının baktığı ama göremediği fırsatları değerlendirerek, iş fikirlerini dönüştürebilme becerisine sahiptirler. Girişimciler

üstlenmiş oldukları risklerle beraber yeni servet yaratma çabası içinde olurlar. Girişimciler maddi olarak gelir elde ederken aynı zamanda sosyal hayatlarında da yaşam standartlarını yükseltebilirler (Ballı 2015:10).

Girişimcilik aslında bireyin zihniyet yapısını temsil etmektedir. Bireyin bağımsız bir şekilde bir fikri bir fırsata dönüştürmesi ve bunu ekonomik başarıya çevirmesi olarak ifade edilir. Birey düşünceleri doğrultusunda harekete geçer ve bu düşüncelerini ekonomik çıktıya dönüştürmek için çaba gösterir. Birey düşüncelerini ekonomik çıktıya dönüştürme sürecinde çeşitli motivasyonel kaynaklardan faydalanır (Ulucan 2015:5).

Girişimciler kurmuş oldukları hayalleri gerçeğe dönüştürme çabası içinde olurlar. Zihinlerinde belirlemiş oldukları iş fikirlerini ekonomik hayata yansıtmakta ve iktisadi fırsatları en iyi şekilde değerlendirmek gayreti içinde olurlar. Girişimciler ellerinde bulunan kaynakları ve sermayeyi, emek gibi çeşitli üretim giderleri ile birleştirmekte ve ekonomik değer elde etmektedir. Elde edilen bu ekonomik değer doğrultusunda birey tatmin duymakta ve kazanç elde etmektedir (Bilge, Bal 2012).

Girişimci ekonomik anlamının yanı sıra yenilik, değişiklik ve yeni düzenin bir yaratıcısı olarak da ifade edilmektedir. Girişimcilik kavramı ise bireyin fiziksel mali ve sosyal riskleri göz önünde bulundurarak belirli bir emek ve zaman harcaması ve bu çabası sonucunda parasal ödüller ve kişisel tatmin elde etme süreci olarak görülür. Birey harcamış olduğu emek ve zaman karşısında kişisel tatmin ve bağımsızlık elde etmekte ve bir değer yaratmaktadır. Kişi bir değer yaratma sürecinde çeşitli riskleri göz önünde bulundurur ve kaynakları etkin şekilde kullanma yönünde harekete geçer. (Aytaç 2006:141).

Girişimcilik kavramı ile ilgili literatür de yapılmış farklı tanımlamalar mevcuttur. Kuratko ve Audrestsch (2009:3) çalışmalarında girişimcilik kavramını risk alan ve servet yaratan dinamik bir süreç olarak ifade etmektedir. Wu (2009:279) araştırmasında ise girişimci kavramını yeni bir iş alanı meydana getiren ve fikrinin ekonomik değere dönüştürülmesini sağlayan kişi olarak tanımlamaktadır. Girişimcilik ile ilgili yapılan tanımlamalar incelendiğinde girişimciliğin, bireylerin fikirlerini ekonomik kazançla dönüştürmek sürecinde üstlenmiş oldukları risklerin ve fırsatların ön planda olduğunu göstermektedir. Bireyler iş fikirleri doğrultusunda

çeşitli riskler üstlenmekte ve piyasadaki fırsatları göz önünde bulundurarak harekete geçmektedir.

1.2. Girişimci ve Önemi

Sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçiş ile beraber girişimcilik kavramı da ekonomik açıdan daha fazla önem kazanmaya başlamıştır. Bilginin, emek yoğun üretimden daha fazla önem kazanmaya başlaması ile beraber yeniliğin ve yaratıcılığın ön planda olması girişimcilik kavramının önemini arttırmıştır. Girişimciler bilginin yaratıcılık ile birlikte yürütülmesi ve yönetim faaliyetleri ile etkileşimde bulunarak sürecin iletilmesinde önemli rol üstlenirler. Bu nedenle günümüz gelişen piyasalarında rekabet edilebilirliğin en önemli göstergelerinden biri girişimcilik faaliyetleridir. Küresel ekonomilerde yeniliğin ve yaratıcılığın ön planda tutularak gerekli organizasyonel faaliyetlerin yürütülmesi girişimcilik çabası altında değerlendirilir (Soysal 2010:86).

Ekonomik dinamiklerin sürdürülebilmesinde ve yaratıcılık ile üretim faaliyetlerinin birleştirilmesinde girişimcilik faaliyetleri önem kazanır. Girişimcilik faaliyetleri ekonomik süreç içinde dinamik süreçlerini sürdürülebilmesinde önemlidir. Girişimciler ekonomi içinde değişimi yönlendiren kişiler olarak tanımlanır. Kaynakların etkin bir şekilde kullanılarak farklı iş süreçlerinin geliştirilmesi ve bu doğrultuda ekonomik büyümeye katkı sağlaması açısından girişimciler iktisadi faaliyetler içinde önemli bir yere sahiptirler (Dorin, Alexandru 2014:446).

Ekonomik kalkınma içinde girişimcilerin payı önemli olmakla beraber genel olarak makro düzeyde girişimcilerin ekonomik faydaları aşağıdaki gibi sıralanmaktadır (Kelley, Singer, Herrington 2012:4):

- İstihdam oranları yükseltilerek işsizliğin azaltılması
- Yeni üretim anlayışının ekonomiye kazandırılması
- Milli gelire katkı sağlanması
- Sanayi üretiminin artırılması
- Üretim faaliyetlerindeki artış ile beraber ihracata olumlu yönde katkı sağlanması

- Yeni hammaddeler ile üretim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi
- Farklı üretim tekniklerinin kullanılması
- Yeni iş alanlarının ortaya çıkması
- Piyasada rekabetin artarak verimliliğin yükseltilmesi
- Yeniliklerin ve değişimlerin ön planda olması

Artan rekabet ortamında işletmelerin piyasadaki varlıklarını devam ettirebilmelerinde, istihdamın sağlanmasında ve nitelikli mal üretimi ile ekonomik kalkınmanın yaratılmasında işletmelerin üretim becerilerinin aktif olarak kullanılması gerekmektedir. Verimliliğin artması ile beraber rekabet ortamının da artması işletmeler için nitelikli mal üretimini daha önemli hale getirmektedir. Sürekli olarak kendini yenileyen ve geliştiren işletmeler nitelikli mal üretiminde piyasada rekabet avantajı sağlayabilecek ve piyasadaki varlıklarını devam edebileceklerdir. İşletmeler için nitelikli ve çeşitli malın ucuz maliyetlerle piyasaya sunulabilmesi ancak yeniliğin ve yaratıcılığın etkin bir şekilde üretim süreçlerini aktarılması ile mümkündür. Bunun sağlanabilmesinde ve nitelikli mal üretiminin sürekliliğinin korunmasında ise girişimciler ön plana çıkmaktadır (Güner, Korkmaz 2011:45).

Girişimciliğin teşvik edildiği ülkelerde yatırımlar yoğunlaşmaktadır. Fikirlerin ekonomik hayata dönüştürülmesi ve yeni üretim kaynaklarının elde edilmesi ile beraber istihdam yaratılmakta ve milli gelir artmaktadır. Dünyada özellikle gelişmiş ülkelerde girişimciliği teşvik edilmesi ile beraber üretim faaliyetlerinde önemli artışlar kaydedilmiştir. Özellikle üretim faaliyetlerinde teknolojik unsurların kullanılmasında ve geliştirilmesinde girişimcilik faaliyetleri önem kazanmaktadır. Dünyada özellikle Kanada Norveç Güney Kore Avustralya ve ABD gibi ülkelerde girişimcilik faaliyetleri daha fazla desteklenmektedir. Bu durum ekonomik kalkınmanın sağlanmasında önemli olarak değerlendirilir. Özellikle girişimcilerin fikirleri teknoloji ve üretim faaliyetleri ile birleştirmekte ve daha etkin ve rekabet üstünlüğü sağlayıcı üretim çıktıları elde edilmektedir (Küçükaltan 2009:23).

Girişimcilik faaliyetleri ile beraber ülkedeki bölgesel farklılıklar da önlenebilir. Girişimcilik faaliyetlerinin özellikle kalkınma oranının düşük olduğu bölgelerde gerçekleşmesi bölgesel farklılıkların giderilmesinde önemlidir.

Girişimciler ölçek ekonomisi yaratarak yeni iş kollarının ortaya çıkmasını böylece yeni İş alanlarının yaratılması ve istihdamın artırılmasını sağlarlar. Bölgesel olarak kalkınmanın sağlanması ile beraber göçün önlenmesi de sağlanabilir. İşsizliğin ve göçün önlenmesi ile beraber kentleşmeden kaynaklı olarak yaşanan problemlerin de önüne geçilebilecektir (Ballı 2015:30-31).

Girişimcilik faaliyetleri bireysel davranış özelliklerinden ziyade bir süreç olarak ifade edilmektedir. Bu süreç boyunca girişimci tarafından değerli olan şeyler ortaya çıkarılmaktadır. Girişimci değerli olan şeyleri ortaya çıkartmak için belli bir enerji ve zaman harcamaktadır. Aynı zamanda finansal ve fiziksel riskleri göze alarak kişisel tatmin sağlama durumu içinde olmaktadır. Girişimcilik faaliyetleri kişiler için her ne kadar maddi katma değer sağlıyor olsa da birey açısından psikolojik ve sosyolojik değer katan bir süreç olarak görülmektedir. Girişimciler bir süreç dahilinde çeşitli riskleri ve belirsizlikleri göz önünde bulundurarak ve katlanarak, faaliyetlerini sürdürme çabası içinde olurlar ve değer yaratırlar. Girişimciler bu değer yaratma süreci içinde aynı zamanda toplumsal ve bireysel faydaları elde ederler. Toplumsal olarak maddi değer yaratan girişimciler bireysel olarak tatmin duygusunu elde ederler. Bireylerin elde etmiş olduğu faydalar aynı zamanda sosyolojik olarak toplumsal gelişmeyi katkı sağlamaktadır. Kalkınmanın sağlanmasında ve yeni iş alanlarının yaratılmasında girişimciler önemli roller üstlenirler (Baron 2004 Akt. Batı 2016:5).

1.3. Girişimcilik Türleri

Literatürde girişimciliği sınıflandırılmasına yönelik olarak farklı araştırmacılar tarafından farklı gruplandırmalar yapılmıştır. Bununla beraber literatürdeki ilk gruplandırma esnaf girişimci ve fırsatçı girişimci olarak sınıflandırılmaktadır. Esnaf girişimcilik özelliğine sahip olan bireyler düşük eğitim seviyesine ve düşük sosyal farkındalık seviyesine sahip olmakla beraber sosyal çevre ile mücadelede belirsizlik hissi yoğun ve finansal kaynakları sınırlıdır. Bununla beraber fırsatçı girişimcilik özelliği ise eğitim düzeyi yüksek, sosyal farkındalığı ve katılım düzeyi yüksek, kendine güvenen ve finansal kaynakları etkin bir şekilde

kullanabilme becerisine sahip olan kişiler olarak tanımlanmaktadır (Smith, Miner 1983).

Esnaf ve fırsatçı girişimcilik özelliklerinin temel bazı farklılıkları mevcuttur. Esnaf ve fırsatçı girişimcilik özelliklerine ilişkin temel özellikler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

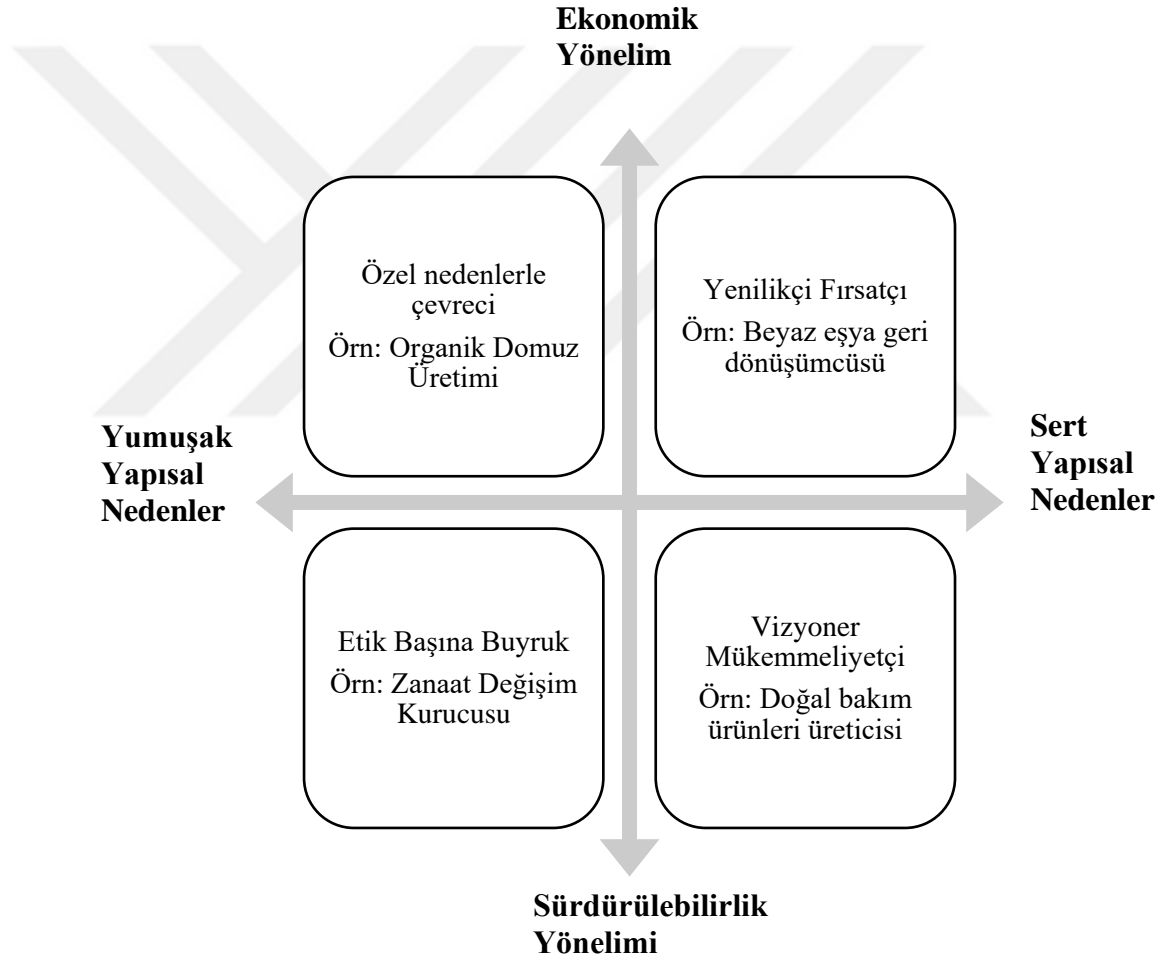
Tablo 1.1. Esnaf ve Fırsatçı Girişimcilik Tiplerinin Temel Özellikleri

Özellikler	Esnaf Girişimci	Fırsatçı Girişimci
Eğitim Seviyesi	Düşük	Yüksek
İşçilik Deneyimi	Yüksek	Düşük
Yönetim Deneyimi	Düşük	Yüksek
Kaynak Çeşitliği	Düşük	Yüksek
Firma Yapısı	Katı bir yapı	Esnek bir yapı
Riske Girme	Düşük	Yüksek
Fırsatları Görebilme	Düşük	Yüksek
Belirsizlik Durumları	Her zaman kötüdür	Yeni fırsatlar demektir
Yeniliğe Bakışı	Düşük	Yüksek
Kişisel Yapısı	Katı	Esnek
Karar Alma Süreci	Sadece günü düşünür	Geçmiş, bugünü ve geleceği bir bütün olarak ele alır

Kaynak: Ballı 2017:153.

Girişimciliğin gruplandırılmasına yönelik olarak bireylerin kişilik özelliklerinin yanı sıra fiziksel ve zihinsel yönleri de değerlendirilmeye katılmaktadır. Bireylerin farklı kişilik özelliklerine sahip olmaları ve kişilik özelliklerinden kaynaklı olarak girişimcilik özelliklerinin değişiklik göstermesi gruplandırmanın yapılmasını zorlaştırmaktadır. Bu nedenle girişimcilik özellikleri değerlendirilirken yalnızca bireylerin kişilik özellikleri dikkate alınmamakta aynı zamanda tutum ve davranışları da önemli olarak modele dahil edilmektedir. Girişimcilik özelliklerine ilişkin gruplandırmaları yapılırken bireylerin kişilik özelliklerinin yanı sıra tutum ve davranışları, eğitim düzeyleri veya sosyal kültürel çevreleri gibi çeşitli faktörler de dikkate alınmaktadır (Ballı 2017:156).

Günümüzde değişen çevre koşulları beraberinde girişimcilik özelliklerinde de farklılığa neden olmaktadır. Günümüzde özellikle çevre bilincine yönelik olarak artan farkındalık düzeyi ile beraber yeşil girişimcilik faaliyetleri daha aktif bir hale gelmeye başlamıştır. Özellikle toplumları ve ekonomilerini sürdürülebilir bir yapı kazanmasında yeşil girişimci özellikleri önemlidir. Yeşil girişimcileri en önemli özelliği kar optimizasyonunun yanında yeşil organizasyon faaliyetlerinin sürdürülmesidir. Özellikle kıt kaynakların etkin bir şekilde kullanımına yönelik olarak yeşil girişimcilik faaliyetleri önemli olarak değerlendirilir. (Ballı 2017:157). Yeşil girişimciliğe yönelik genel sınıflama aşığıdaki şekilde yer almaktadır.

Şekil 1.1. Yeşil Girişimci Tipolojisi

Kaynak: Ballı 2017:157

Şekilde görüldüğü üzere yeşil girişimcilerin özellikleri ekonomik yönelim, sert yapısal nedenler, sürdürülebilirlik yönelimi ve yumuşak yapısal nedenlere göre farklılık göstermektedir. Ekonomik ve sürdürülebilir yöneline sahip olunmasının

yanı sıra çevresi yaklaşımlara yumuşak veya sert yapısal nedenler çerçevesinde bağlı olunması, çevresi özelliklerini farklılaştırmaktadır.

Bireylerin yeşil girişimci özellikleri üzerinde ekonomik ve sürdürülebilirlik yönelim eğilimleri önem kazanmaktadır. Ayrıca çeşitli piyasa şartları girişimcilerin yeşil faaliyetlerde bulunma durumları üzerinde etkili olmaktadır.

Günümüzde artan sosyal problemler karşısında yeni bir girişimcilik türü olan sosyal girişimcilik kavramı literatürüne girmiştir. Girişimcilik faaliyetleri her ne kadar fikirlerin ekonomik çıktılara dönüşmesi olarak ifade ediliyor olsa da günümüzde sosyal problemlerin artmasıyla beraber işletmeler tarafından sosyal sorumluluk projeleri daha önemli bir hale gelmeye başlamıştır. Özellikle sosyal değer yaratma olgusu kapsamında günümüzde birçok işletme tarafından sosyal sorumluluk kampanyaları daha fazla dikkate alınmaktadır. Toplumdaki sosyal ihtiyaçları karşılamak için kaynakların etkin bir şekilde kullanımını esas alan sosyal girişimcilik kavramı, sosyal problemlerin çözümünde fırsatları en iyi şekilde değerlendirilmesini öngörmektedir (Kümbül Güler 2011:82).

Sosyal girişimcilik faaliyetlerinde önemli olan dezavantajlı grupların istihdamına yönelik değer yaratma sürecinin göz önünde bulundurulmasıdır. Sosyal girişimciler fırsatları farketme, risk alma ve girişimci odaklı bir yaklaşım içinde faaliyetlerini sürdürürler. Sosyal girişimcilik faaliyetlerinin temel olarak sağladığı faydalar şu şekilde sıralanmaktadır (Gürgen 2008; Akt.Şenel 2013: 37):

- İşletmenin gücü ve sorumluluklar arasında bir denge kurar
- İşletmenin satışlarında sürekli artış sağlayarak pazar payını yükseltir.
- İşletmenin toplumsal imajına önem verir ve bu yönde faaliyetlerini sürdürür
- Nitelikli çalışanların elde tutulması ve kazanılmasına yönelik stratejiler yürütür.
- İşletmeye yönelik olarak çeşitli yatırımcıların ve mali analiz uzmanlarının ilgisini artırır.

Sosyal girişimcilik faaliyetlerinin en temel özelliği gönüllülük esasına dayanmasıdır. Sosyal girişimcilik faaliyetlerinin gönüllülük esasına dayanması nedeniyle Sivil Toplum Kuruluşları da bu girişimcilik faaliyetleri kapsamında yer

almaktadır. Günümüzde bilgi toplumuna geçiş ile beraber işletmeler yalnızca satışlarını arttırmak ve karlılıklarını yükseltmek için değil aynı zamanda toplumsal sorunlara yönelik projeler üretmek için de faaliyetlerini sürdürürler. Bu durum günümüzde sosyal girişimcilik faaliyetlerinin sayısını artırmaktadır (Şenel 2013: 37).

1.4. Başarılı Girişimcilerin Temel Özellikleri

Ekonomide rekabet üstünlüğünün sağlanmasında ve değişimin etkin bir şekilde yönetilmesinde önemli roller üstlenen girişimcilerin bazı temel özellikleri bulunmaktadır. Genel olarak başarılı girişimcilerin temel özellikleri şu şekilde sıralanmaktadır (Küçülaltan 2009: 24):

- Özgüven
- Yüksek enerji düzeyi
- Yüksek motivasyon
- Uzun dönemli çabalar için yetenek
- Gurur
- Bir görevi bitirme başarısı
- Devam etmek için ısrar
- Odaklanma
- İstek ve kabiliyet
- Riskleri üstlenme
- Yapılan hatalardan ders çıkarmak
- Fırsatları görebilme
- Değer yaratma

Girişimciler kişilik özellikleri gereği daha azimli ve hırslı olurlar. Yaratıcılıkları ve motivasyon düzeyleri daha yüksektir. İş fırsatları en iyi şekilde değerlendirir ve üretim odaklı olarak çaba sarf ederler. Girişimcilerin en temel özellikleri ise çeşitli belirsizlik durumlarında risk üstlenirler ve doğru kararları verebilirler. Girişimciler riski üstlenerek piyasadaki fırsatları en iyi şekilde değerlendirmekte ve motivasyonları, kararlılıkları ile iş süreçlerini sürdürme gayreti içinde olurlar (Klapper, Amit, Guillén 2010:2).

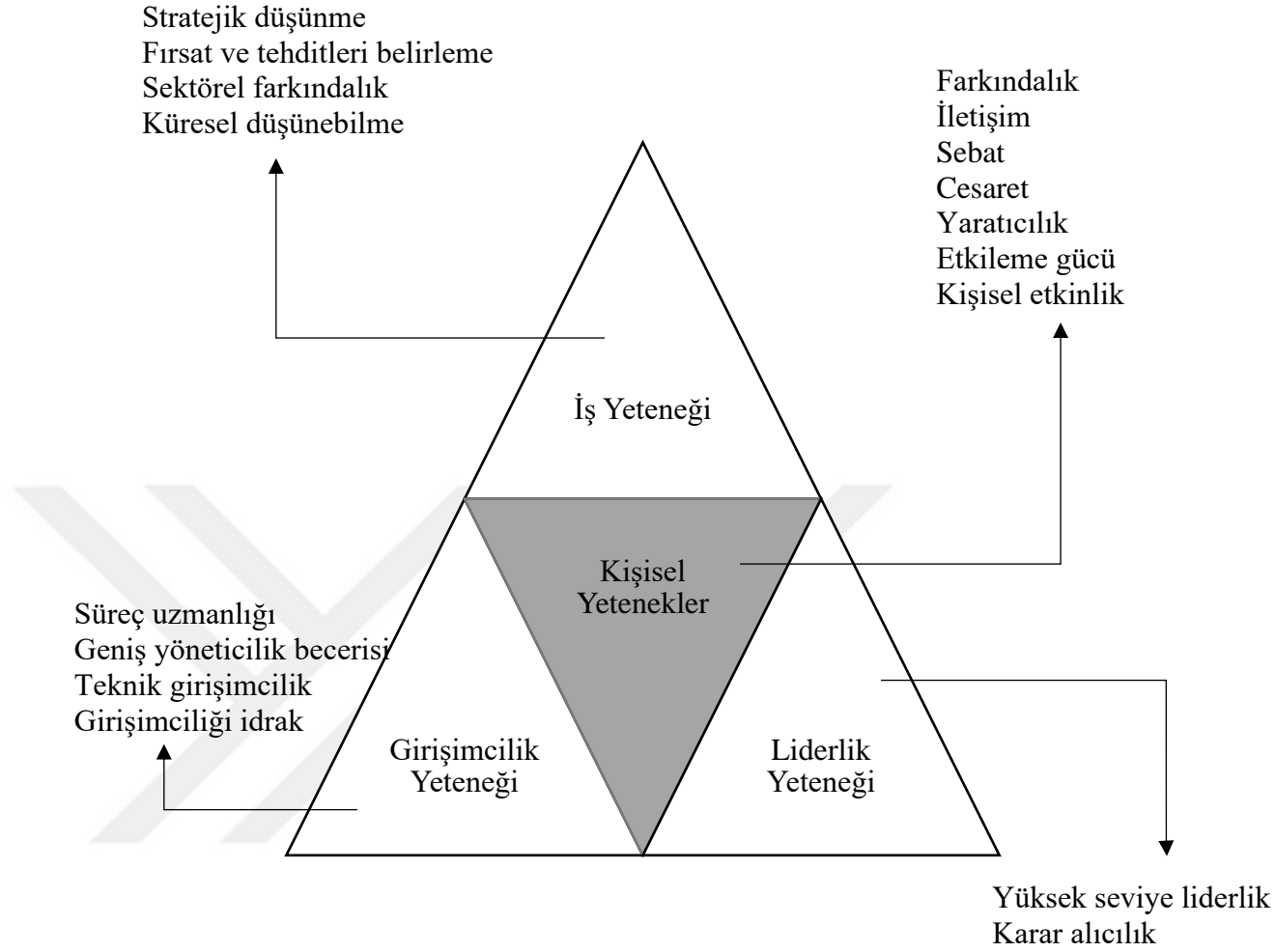
Girişimciler fırsatları ve riskleri en iyi şekilde değerlendirmek de yeni fikirler üreterek bu yeni fikirlere ekonomik çıktıya dönüştürebilmektedirler. Girişimciler İşletmeyi başlatan ve piyasa ortamında devamlılığını sağlayan kişiler olarak tanımlanmakta beraber benzer bazı özellikleri mevcuttur. Bu özellikler şu şekilde sıralanmaktadır (Wu 2009: 279):

- Risk üstlerine bilen
- Yenilikçi
- Kontrollü
- İlimli
- Belirsizliğe toleranslı

Girişimcilerin sahip oldukları bilgi ve beceriler onların yeni değer yaratma süreçlerinde önemlidir. Girişimcilik faaliyetleri bir süreçtir ve bu süreçte girişimcilerin başarılı olabilmelerinde becerilerini aktif bir şekilde kullanmaları gerekir. Her girişimcinin farklı kişisel özellikleri olabilir ve bu özelliklerini iş becerileri ile birleştirmeleri gerekir. Girişimcilik için gerekli olan kişisel ve iş özelliklerinin birleştirilmesi aynı zamanda piyasadaki fırsatların değerlendirilerek risk üstlenilmesi temel girişimcilik faaliyetleri olarak değerlendirilebilir.

Girişimcilerin sahip oldukları temel özellikler onların diğer bireylerden farklılaşmasını sağlamaktadır. Girişimciler diğer bireylerden farklı olarak yeni bir değer yaratmak da ve bu değer doğrultusunda toplumsal ve bireysel fayda elde etmektedirler. Girişimciler hem kişisel yeteneklere hem de iş yeteneğine sahip olmak durumundadır. Kişisel olarak risk alabilen sorumluluk üstlenebilen ve belirsizlikler durumunda toleranslı yaklaşabilen girişimciler aynı zamanda iş becerilerine de sahip olmak durumundadır. İşin gereklerini yerine getirebilme ve faaliyetlerini düzenlemek için organizasyonel faaliyetlerde bulunabilme becerisi içinde olmalıdırlar.

Girişimcilerde 4 önemli yetenek aşağıdaki şekilde yer almaktadır.

Şekil 1.2. Girişimcilerde Dört Önemli Yetenek

Kaynak: Sönmez, Toksoy 2014: 44.

Girişimcilerin faaliyet alanları önemli olmaksızın girişimcilerin başarılı olabilmelerinde temel üç girişimcilik özelliği dikkat çekmektedir. Teknik beceriler, yönetsel beceriler ve bireysel beceriler olmak üzere üç girişimcilik özelliği aşağıdaki tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1.2. Girişimci Özellikleri

Teknik Beceriler	Yönetsel Beceriler	Bireysel Beceriler
<ul style="list-style-type: none">• Sözel iletişim• Teknoloji• Çevresel gözlem yeteneği• Kişiler arasındaki etkin iletişim• Örgütlenme becerisi	<ul style="list-style-type: none">• Karar alma• Amaçları belirleme• Pazarlama• Satış• Muhasebe	<ul style="list-style-type: none">• Risk alma• Değişiklikleri yönetimi• İstikrarlı ve kararlı olma• İçsel Denetim

<ul style="list-style-type: none"> • Yönetim türü • Şebeke kurabilme • Takım oyuncusu olmak • Teknik yönetim bilgisine sahip olma 	<ul style="list-style-type: none"> • Yönetim geliştirme • Girişim • Sorun çözme • Finans • Denetim 	<ul style="list-style-type: none"> • Yenilik yapma • Vizyon sahibi olma
---	---	---

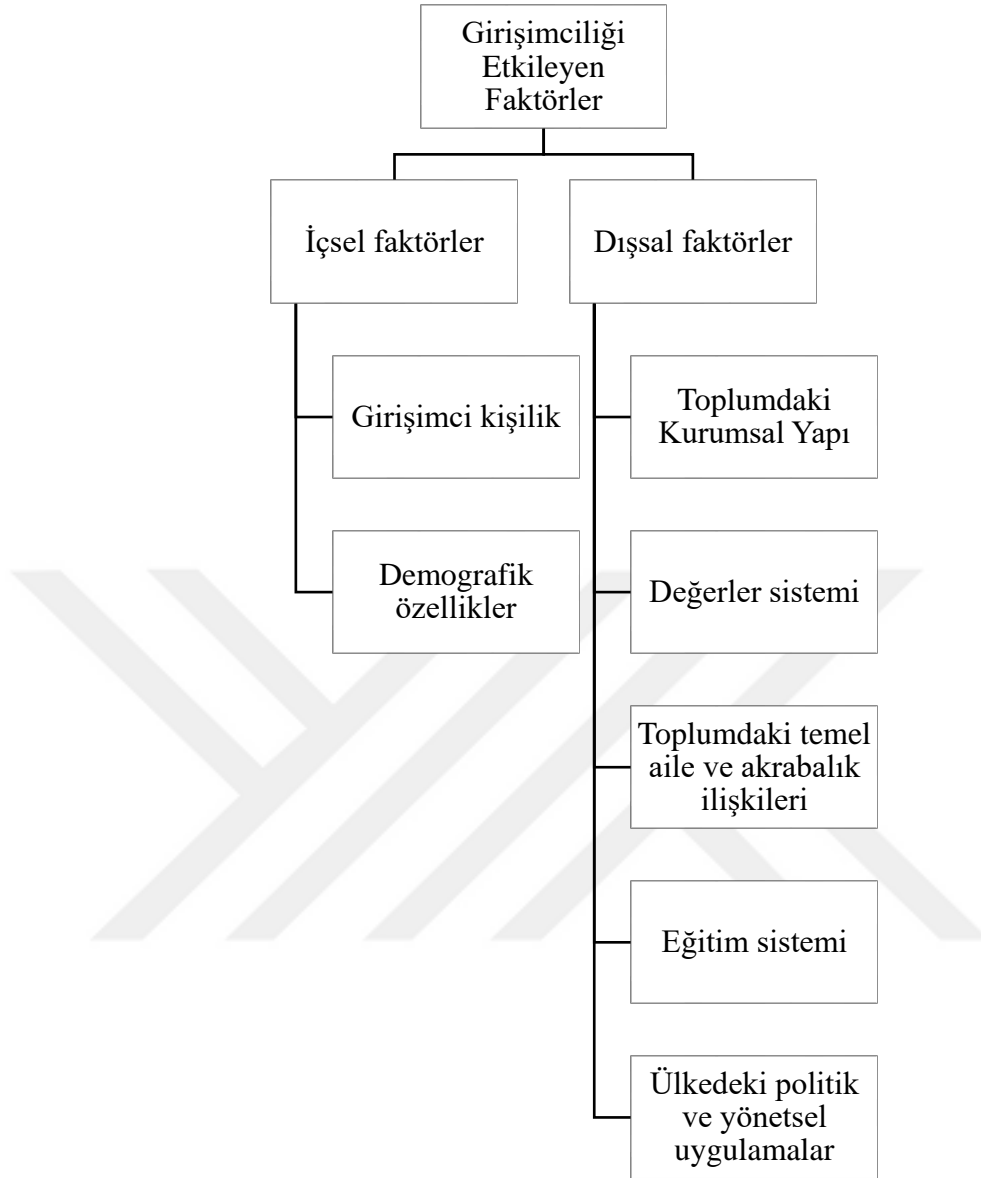
Kaynak: Sönmez, Toksoy 2014: 44.

Girişimcilerin başarılı olmalarında gerekli görülen çeşitli özellikler gruplandırılmış olarak belirtilmekle beraber her girişimlerin faaliyet alanları doğrultusunda girişimcilik için başarı şartları farklılık gösterebilir. Girişimcilerin özellikle faaliyet alanları ve içinde buldukları çevre koşulları dikkate alınarak başarılarında etkili olan faktörlerin değerlendirilmesi önemlidir.

1.5. Girişimciliği Etkileyen Faktörler

Girişimcilik kavramı sosyo kültürel çevre ile birlikte değerlendirmek durumundadır. Bu nedenle girişimciliği etkileyen temel faktörler arasında bireyin yetişmiş oldu sosyo kültürel çevre önem kazanmaktadır. Bununla beraber bireyin içsel dürtüleri ve yetenekleri de girişimci özellikleri üzerinde etkilidir. Bireyin kültürel seviyesi, girişimcilik eğitimi ve sermaye yeterliliği ile ilgili durumlar girişimcilik faaliyetleri üzerinde etkilidir. Girişimcilik hem çevresel hem de kişilik özellikleri ile birlikte değerlendirilmektedir. Girişimcilerin farklı çevresel ve kişisel özelliklere sahip olmaları girişimcilik özellikleri üzerinde de etkili olmaktadır (Nanda, Sørensen 2010:1116).

Aşağıdaki şekilde temel olarak girişimcilik faaliyetlerini etkileyen içsel ve dışsal faktörler yer almaktadır.

Şekil 1.3. Girişimciliği Etkileyen Faktörler

Kaynak: Emre 2013:65-66, Mungan 2013:9-10'den faydalanılarak oluşturulmuştur.

Aşağıda iki alt başlık halinde girişimciliği etkileyen içsel ve dışsal faktörler incelenmiştir.

1.5.1. İçsel Faktörler

Bireylerin girişimcilik özelliklerinde içsel faktörler önemlidir. Bireyin girişimci özelliği ve demografik özellikleri girişimcilik faaliyetlerini etkilemektedir. Kişinin cinsiyeti, yaşı ve eğitim durumu girişimcilik faaliyetleri üzerinde etkili

olduğu gibi ailesinin genel olarak kişiylu destekleme durumu da etkili olmaktadır (Œeřen, Basım 2012:23).

Schumpeter tarafından girişimcilik faaliyetleri genel olarak kişilik özelliklerine indirgenmiştir. Bireylerin kişilik özellikleri ve motivasyonel kaynaklarının neler olduğunu tespit edilmesi girişimcilik özelliklerinin belirlenmesinde önemli olarak görülmektedir. Schumpeter'e göre Girişimciler özel insanlardır. Girişimciler farklı kişilik özelliklerine sahiptirler ve aynı zamanda iktisatçı olarak piyasada yer alırlar. Alışılmış rollerin dışında hareket eden ve iktisadi faaliyetleri sonucunda kar zarar hesabı yapan girişimciler kendilerini diğer bireylerden farklı görürler. Girişimciler belli vizyona ve misyona sahip olmakla beraber inisiyatifi ellerinde bulunduran kişilerdir. Burada özellikle girişimcilerin kişilik özellikleri inisiyatifi ve cesareti ön plana çıkarmaktadır (Takay, Tüzün 2015:251).

Bireylerin demografik ve psikolojik özellikleri girişimcilik faaliyetler üzerinde etkilidir. Psikolojik açıdan risk almayı seven ve yüksek başarı elde etmek için çaba gösteren bireylerin girişimcilik özellikleri daha yüksektir (Durak 2011:197). Girişimci kişilik özelliği birey harekete geçiren ve fikirlerini ekonomik çıktıya dönüştürmek için çaba göstermesine motivasyon sağlayan özellikleri kapsamaktadır. Bireylerin genel olarak girişimci kişilik özelliklerine sahip olmalarını sağlayan temel özellikler Şu şekilde sıralanmaktadır (İrmiş, Durak, Özdemir 2010:23):

- Doğru algılama
- Yaratıcı düşünmebilme becerisi
- Risk alabilme
- Yüksek başarı güdüsü
- Liderlik yeteneği
- Yönlendirebilme becerisi
- Hızlı karar alabilme
- Yönetme becerisi
- Fırsatları görebilme
- İnsiyatif alabilme

- Bağımsızlık duygusu

Girişimcilik faaliyetleri maddi kazancı temel motivasyonu olmak yerine kişinin başarı ihtiyacını karşılamak gereksinimi olarak daha sık ortaya çıkmaktadır. Bu durum girişimcilik faaliyetlerinde kişisel faktörlerin daha fazla ön planda olduğunu göstermektedir. Bireylerin ortalama olarak diğerlerinden daha yüksek bir yer edinebilme veya konumlandırma talepleri gereği girişimcilik faaliyetleri önemli olarak görülebilir. Girişimciler olağanüstü durumlarda karar verebilme becerilerine sahip oldukları için diğerlerinden daha üstün bir konumlandırmayı talep ederler. Bireylerin başarı ihtiyacı ve ellerinde güç bulundurma talepleri gereği girişimcilik faaliyetleri sürdürülebilir. Girişimciler tarafından önceden yapılmamış olanı yapma ve piyasaya yeni bir şey sürerek başarılı olma gereksinimi ön plana çıkmaktadır. Girişimciler rutin rolleri kabul etmezler ve herkesin yapmış olduğu işleri önemsemezler. Rutin olarak gerçekleştirilen işlerin kabul edilmemesi ve yeni işlerin başarılması ihtiyacı girişimcilik faaliyetlerini desteklemektedir. Girişimciler bu başarı isteği doğrultusunda önlerine çıkan engelleri de üstesinden daha çabuk bir şekilde gelebilirler (Takay, Tüzün 2015:252).

Girişimci birey toplumun sosyal kültürel çevresinden etkilenmektedir. Bireyler yaşadıkları sosyoekonomik ortamın bir ürünüdür ve bu nedenle girişimcilik faaliyetleri de bu yönde şekillenmektedir. Her ne kadar girişimcilik faaliyetleri bireylerin kişisel özelliklerini ve eğitimlerine bağlı olarak şekillerde de bu faktörler girişimciliği açıklamak için tek başına yeterli değildir. Girişimcilik faaliyetlerinin gerçekleşmesinde bireylerin kişilik özellikleri eğitimleri ve temel niteliklerinin yanı sıra toplumun onlara vermiş olduğu roller önemlidir. Girişimcilerin kişilik özelliklerini etkileyen çeşitli faktörler ise aşağıdaki şekilde sıralanmaktadır (Emre 2013:65-66):

- Genetik faktörler
- Eğitim
- Geçmişten gelen ve bireyle ilgili olan faktörler
- Deneyim
- Hayal kurma
- Yenilikçilik

- Yönetim becerisi
- Hırs
- Fırsatçılık
- Azim
- Kararlılık
- Vizyon
- Önsezi
- Başarma ihtiyacı
- Proaktiflik
- Çevresel faktörler
- Örgüt yapısını ilişkili faktörler
- Ekonomik şartlar
- Risk sermayesinin sağlanabilirliği
- Danışmanlık hizmetlerinden faydalanabilme durumu
- Rol model girişimcilerin olması
- İnsan gücü ve hizmet desteğinin olması

1.5.2. Dışsal Faktörler

Girişimciliği etkileyen en önemli faktörler arasında çevrenin girişimcileri destekleme durumları yer almaktadır. Toplumda genel olarak girişimcilik faaliyetlerinin desteklenmesi ve girişimcilere yönelik davranışların onaylanması, girişimcilikle ilgili faaliyetlerin artmasında önemlidir. Toplumlarda girişimcilere yönelik bakış açısı birbirinden farklı olabilmektedir. Özellikle aile, çevre ve toplum tarafından desteklenen girişimcilik eğilimleri gençlerin daha fazla girişimcilik faaliyetlerinde bulunmalarına katkı sağlayacaktır (İrmiş, Durak, Özdemir 2010:11). Girişimcilik üzerinde etkisi olduğu ifade edilen temel dışsal faktörler şu şekilde sıralanmaktadır (Mungan 2013:9-10):

- Aile: Bireylerin geleceklerini şekillenmesinde ve kişilik özelliklerinin oluşmasında aile en önemli faktördür. Bireyin eğitiminde, sosyal statüsünde, akrabalık ilişkilerinde ve iş durumunda aileden gelen özellikleri ve ailenin birey destekleme durumu önem kazanmaktadır.

Ailelerin genel olarak yaratıcılığı desteklemeleri ve teşvik etmeleri durumunda aile fertlerinin de girişimcilik özellikleri daha yüksek olacaktır.

- Rol modeller: Bireyler yaşamları boyunca çeşitli rol modelleri kendilerine örnek olarak alabilirler. Ailede veya yakın çevrede girişimci kişilerin bulunması bireylerin bu kişilere örnek almalarını sebebiyet verebilir. Çevrelerinde bulunan girişimci kişilerin başarılı olmaları bireyler için iyi birer örnek olarak gösterilebilir.
- Kültür: Bireylerin tutum ve davranışlarında toplumun kültürel değerleri önemlidir. Toplumun temel kültürel değerleri bireylerin tüm özel ve iş yaşamlarında etkili olmaktadır. Toplumun değer yargıları ve kültürel algıları bireylerin girişimcilik faaliyetleri üzerinde de etkili olmaktadır. Toplumun kültürel değerlerinin yeniliği ve yaratıcılığı teşvik etmesi girişimcilik faaliyetlerinin de artmasını sağlayacaktır. Bununla beraber daha korumacı ve geleneksel yaklaşımın benimsenmesi olduğu toplumlarda girişimcilik faaliyetleri de daha sınırlı düzeyde olacaktır. Bireyin içinde bulunduğu kültürel değerler çerçevesinde kişilik özelliklerinin de şekillenmesi girişimcilik faaliyetlerine bakış açısı üzerinde de etkili olacaktır

Toplumsal çevre ve bireyin içinde bulunduğu sosyal ağlar girişimcilik özelliklerini etkilemektedir. Sosyal ağlar kapsamında birey, çeşitli işler hakkında farklı bilgi ve deneyimlere sahip olabilir. Bu nedenle geri olarak sosyal ağların ve bireyin içinde bulunduğu çevrenin girişimcilik performansı üzerinde doğrudan etkili olduğunu söylemek mümkündür. Bireyin içinde bulunduğu sosyal ve kültürel yapı sosyal destek mekanizması açısından önemli görülmektedir. Bireyin içinde bulunduğu sosyal yapının bireyi destekler nitelikte olması ve bireyin yaratıcılığı üzerinde olumlu etkiler yaratması girişimcilik aktivitelerinin artmasında da önemlidir. Aynı zamanda toplumsal çevrenin hem maddi hem de manevi desteği girişimcilik adına önemlidir (Arıkan 2016:142).

II. BÖLÜM

2. KADIN GİRİŞİMCİLİĞİ

2.1. Kadın Girişimciliği Kavramı

Kadın girişimciliği, kadının kendisinin veya çalıştırdığı diğer kişilerle beraber iş süreçlerini ev dışındaki bir mekanda yürütmesi ve iş sorumluluğunu üstlenmesi olarak görülür. Kadınların yapmış olduğu işlerin girişimcilik faaliyetleri adı altında değerlendirilmesi için kadının tüm iş süreçlerinde risk üstlenmesi ve sorumluluğu kabul etmesi gerekmektedir. Kadının eğitim almış olduğu meslek ile ilgili faaliyetlerini risk üstlenmeden başka bir kişi veya kurum sorumluluğunda yürütmesi, girişimcilik olarak tanımlanmamaktadır (Soysal 2010:90).

Kadın girişimci, iş yerindeki tüm riski ve sorumluluğu üstlenmiş kaynakları bir araya getirerek üretim faaliyetlerini gerçekleştiren kadın olarak tanımlanır. Kadın girişimciler piyasa şartları doğrultusunda kaynaklarını etkin bir şekilde yönetme ve üretim araçlarını aktarma faaliyetlerinde bulunurlar (Yıldırım, Çıkmaz 2016:978).

Kadın girişimciliği için temel olarak kullanılan tanımlamalar aşağıdaki gibi sıralanmaktadır (Ballı 2015:33):

- Evinde veya ev dışı bir mekanda kendi adına kurulmuş olduğu bir veya daha fazla iş yeri olan,
- İş sahibi olma sıfatı ile beraber tek başına veya istihdam ettiği kişilerle beraber iş faaliyetlerini sürdüren,
- Mal veya hizmet üretim sürecinde çeşitli organizasyonlar faaliyetleri düzenleyen, dağıtım, pazarlama ve satış kanallarını yürüten,
- İşle ilgili olarak çeşitli kurum veya kuruluşlarla kendi adına faaliyetlerini sürdüren,
- İş süreçlerinin düzenlenmesinde mal ve hizmet üretiminin planlanmasında iş yeri ile ilgili çeşitli gelişmelerin sağlanmasında kendi adına karar veren,

- İş faaliyetleri sonucunda elde etmiş olduğu Kazancı tüketimi veya yatırıma dönüştürmede söz sahibi olan kadın şeklinde ifade edilmektedir.

Dünya nüfusunun yarısı ve küresel üretim iş gücünün üçte biri kadındır. Son yüzyılda kadınların ekonomik büyümeye önemli katkıları olmuştur. Aynı zamanda, endüstriyel kalkınmadaki parasal fırsatlar, yoksulluk, yaşam kalitesi, okuryazarlık ve yaşam beklentisi ile mücadele etme kabiliyetlerini geliştirmektedir. Bu nedenle, potansiyel işgücünün yarısını güçlendirmek, ötesine geçen önemli ekonomik faydalar sağlayabilir. Çok sayıda çalışma girişimciliğin önemini ve özellikle kadınların sürekli ekonomik gelişime yönelik girişimciliğini savunmaktadır. Kadın girişimciliğinin gelişimi, büyük ölçüde içsel ve girişimcilerin kişisel özellikleri, aile işleri, hükümet ve diğer destekleyici örgütsel katılımlar gibi dış etkenlere bağlıdır (Goyal, Yadav 2014:69).

Kadınların işgücüne katılımı özellikle bilgi toplumuna geçiş ile beraber artmıştır. Bununla beraber kadınların işgücüne katılımları ile girişimcilik faaliyetleri yürütmeleri farklı olarak değerlendirilmektedir. Kadın girişimciler genel olarak erkek girişimcilere göre daha az risk barındıran işleri yönelmektedirler. Mevcut piyasa koşullarında kadın girişimcilerin daha az riskli işlere yönelmeleri özellikle ev ve iş sorumluluğunu birlikte yürütmelerinden kaynaklı olabilir (Bedük 2016:6).

Kadın girişimcilerin başarılı olmalarında ve belli bir statüye ulaşmalarında gerekli olan şartlar bu şekilde sıralanmaktadır (Yıldırım, Çıkmaz 2016:978):

- Kadın girişimciler özellikle devletin çeşitli kurumları tarafından desteklenmelidir. Devlet politikaları çerçevesinde kadın girişimcilere verilen maddi destekler kadın girişimcilerin yatırım imkanlarını olumlu yönde etkileyecektir.
- Kadın girişimcilerin başarısında ev dışı bir ortamda kendilerine ait bir iş yerinin var olması önemlidir.
- Kadın girişimcinin işyerinde kendisinin veya kendisi ile beraber diğer çalışanlar bulunması gerekir.

- Kadın girişimcilerin başarısında pazarlama, dağıtım, satış gibi faaliyetlerin işletme içinde etkin bir şekilde gerçekleştirilmesi gerekmektedir.
- İş süreçleri ile ilgili kararların etkin bir şekilde verilmesi ve işin devamlılığı için gerekli stratejilerinin alınması kadın girişimcilerin sorumluluğu altındadır.
- Kadın girişimciler iş süreçleri sonucunda elde edilen kazancın sorumluluğunu ellerinde bulundururlar.

Bilgi toplumuna geçiş ile beraber her ne kadar kadınların işgücündeki rolleri artsa da, girişimcilik aktivitelerinin sınırlı olduğunu söylemek mümkündür. Bu durum özellikle erkek egemen iş ortamları kadınların girişimcilik faaliyetlerinin desteklenmemesi ile ifade edilebilir (Soysal 2010:77).

Keskin (2014) araştırmasında kadınların iş hayatlarında özellikle girişimcilik faaliyetlerinin önemli olduğunu vurgulamıştır. Kadınların çalışan olarak bulunduğu iş ortamlarında statü olarak erkeklerden sonra gelmeleri ve kadınlara olan desteğin azlığı, kadın çalışanların kariyer imkanlarını engellemektedir. Kadınların ev ve çocuk sorumluluklarının erkeklerden daha fazla olması, iş ortamında erkeklere nazaran daha az sorumluluk üstlenmelerine sebebiyet verebilmektedir. Kadınların ailevi sorumluluklarının yüksek olması iş ortamında daha az performans göstermelerine neden olabilir. Bu durum işyerlerinde istenilen bir durum değildir. Bu nedenle kadınların iş yaşamındaki başarılarında girişimcilik faaliyetleri önemli olarak görülür.

Kadın girişimciler ekonomik büyümeye katkı yapmakla beraber bu durum özellikle politika yapıcılar tarafından önemli olarak değerlendirilir. Bununla beraber kadın girişimciler erkeklere göre daha fazla zorlukla karşı karşıya kalmaktadır. Bu zorluklar kendilerine özgüdür ve gelişmekte olan ülkelerde daha zorlayıcı ve karmaşık bir yapıya sahiptir. Özellikle gelişmekte olan ülkelerde kadın girişimcilere yeterli finansal kaynağın sağlanmamasının yanı sıra sosyo-kültürel önyargılar da önemli engeller arasında yer almaktadır (Goyal, Yadav 2014:68).

Kadın girişimcilerin genel olarak ekonomik faaliyetleri incelendiğinde kadın girişimcilerin erkek girişimcilerden farklı olarak çoğunlukla kayıt dışı olarak

nitelendirilen işleri yürüttükleri ifade edilmektedir. Kadın girişimciler çoğunlukla kişisel beklentilerini ön planda tutarak girişimcilik faaliyetlerini yürütmeye çalışmaktadırlar. Kadınlar yalnızca firmanın başarısını değil aynı zamanda kendi kişisel görüşlere ve sosyal kültürel çevrenin temel değerlerini göz önünde bulundurarak faaliyetlerini yürütme çalışırlar. Erkek girişimciler daha çok kar odaklı olarak girişim faaliyetlerini yürütürken kadın girişimciler için sosyal itibar daha fazla ön planda olmaktadır. Kadın girişimciler özellikle risk alma konusunda erkeklere göre daha temkinli yaklaşmaktadır (Soysal 2010:74).

2.2. Kadın Girişimciliğin Önemi

Kadın girişimcilerin ekonomik faaliyetleri dünya ekonomilerinin gelişmesi ve büyümesinde önemli rol üstlenmektedir. Dünyada özellikle gelişmiş ülkelerde kadın girişimcilerin başarıları erkek girişimcilerle eşit ve en az erkek girişimciler kadar etkili olduğu ifade edilmektedir. Kadın girişimcilerin ekonomik gelişme ve büyüme de önemli roller üstlenmesi kadın girişimciliğine yönelik faaliyetleri daha önemli bir hale getirmektedir (Rao, Venkatachalm, Joshi 2013:136).

Kadınlara ait işletmeler, dünyadaki en hızlı büyüyen girişimci nüfuslardan biridir. Tüm ekonomilerde yenilikçiliğe, istihdama ve servet yaratmaya önemli katkılarda bulunurlar. Kadın girişimcilerin gittikçe artan önemine rağmen, bunlar yeterince tartışılmamıştır ve kadınların girişimcilik olgusu üzerine yapılan araştırmaların yetersizliği ise ön plandadır (Brush, Bruin, Welter 2009:8).

Tarih boyunca kadınların işgücüne katılımı ülkelerin gelişmişlik düzeylerine göre farklılık göstermiştir. Kadınların işgücüne katılımının fazla olduğu ülkelerde kalkınmanın da daha fazla olduğunu söylemek mümkündür. Kadınların yalnızca belirli sektörlerde değil tüm sektörlerde işgücüne katılım göstermeleri ülkenin ekonomik kalkınması ve istikrarı için önemli göstergelerden biri olarak değerlendirilir. Kadınların ekonomik hayata katılımları hem makro hem de mikro açıdan önemlidir. Kadınların iş yaşamındaki yoğunluklarının fazla olması ekonomik kalkınmayı ve istihdamı olumlu yönde etkilerken aynı zamanda mikro düzeyde de aile ekonomisine katkı açısından önemli olarak görülür (Özyol 2015:1).

Kadınların iş yaşamına katılımlarında girişimcilik faaliyetleri de önemlidir. Kadınların yeni iş alanları yaratmaları ve istihdam sağlamaları ekonomik anlamda ülkeye önemli katkılar sağlayabilir (Can, Karataş 2007:253).

Kadın girişimcilerin genel olarak ülkeye ve aileye sağlamış oldukları makro ve mikro düzeydeki katkıları aşağıda sıralanmıştır (Şekerler 2006:123; Aydın, Çam 2016:229-230):

Kadın girişimcilerin makro düzeydeki katkıları:

- Vergi ödeme
- İstihdam yaratma
- Gelişmişlik seviyesini yükseltme
- Milli gelire katkı sağlama

Kadın girişimcilerin mikro düzeydeki katkıları:

- Ailenin maddi imkanlarına katkı
- Aile refahını yükseltme
- Çocukların eğitim imkanlarında yükselme sağlama
- Çocukların annelerini rol model olarak almaları

2.3. Kadın Girişimcilerin Karakteristik Özellikleri

Girişimci kadınlar genel olarak bir iş kurup bu iş ile ilgili organizasyonların üstlenmesinin yanı sıra kariyerlerini de düzenleyen kadınlardır. Yeni kariyer imkanları yaratan kadınlar, risk almakta, yenilik ve yaratıcılıkla beraber bir misyon üstlenmektedirler. Kadın girişimciler genel olarak bağımsız, zeki ve hedeflerine yönlenen kişilerdir. Kadın girişimciler iş ile ilgili beklentilerinin sürekli olarak gözden geçiren ve sosyal bilinci yüksek olan bireylerdir. Bununla beraber kadın girişimciler erkek girişimcilerden farklı olarak daha az rekabetçi ve daha az agresif özellikler barındırırlar. Kadın girişimcileri tanımlayan temel özellikler şu şekilde sıralanmaktadır (Ballı 2015: 36):

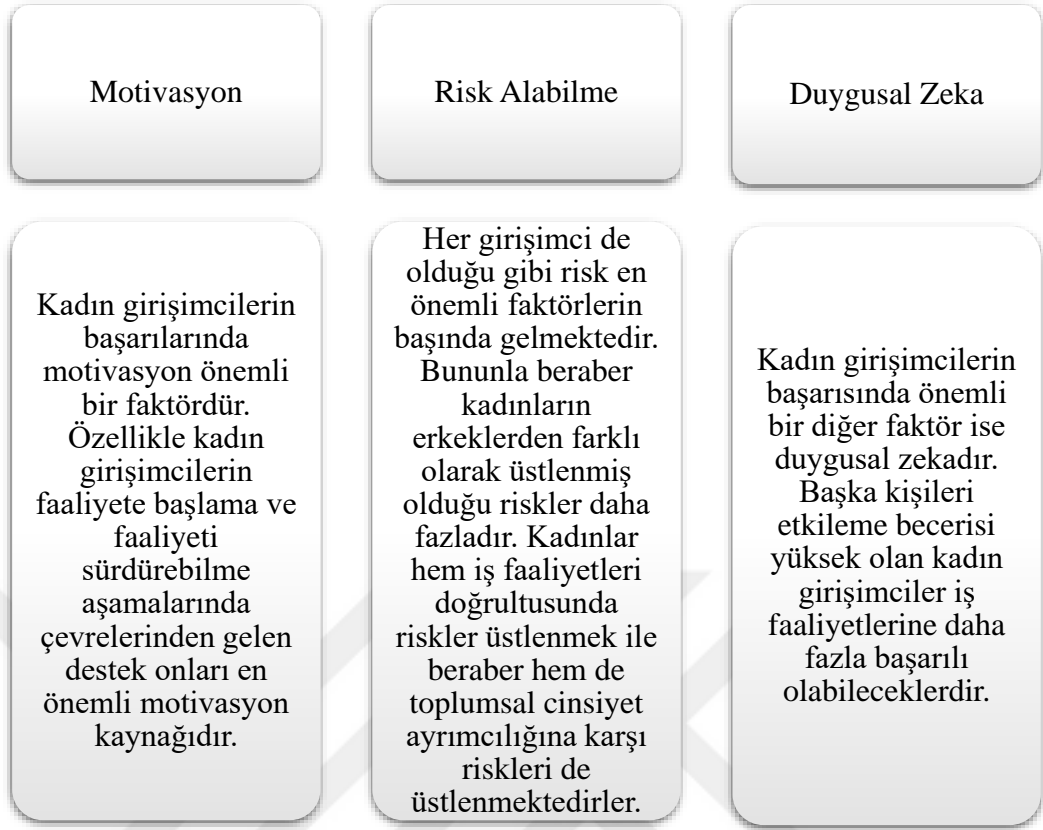
- Bağımsız
- Dinamik

- Özgüvenli
- Erkeğe karşı güçlü olma isteği
- Ekonomik anlamda bağımsızlık
- Rekabetçi
- Amaç yönelimli
- Kişisel güdüleri gelişmiş
- Enerji seviyesi yüksek
- Yönetim becerileri yüksek
- Sosyal anlamda becerikli
- Hedeflere ulaşma düzeyi yüksek
- Kendini ispat etme çabası içinde olma
- Cesurluk eğilimi gösteren

Kadın girişimcilerin temel olarak karakteristik özellikleri sosyal kültürel çevrelerine göre farklılık göstermektedir. Kadın girişimcilerin içinde buldukları çevre özellikleri ve toplumun kültürel değerlerine bağlı olarak girişimcilik aktiviteleri farklılık arz etmektedir. Bununla beraber özellikle gelişmekte olan ülkelerde kadın girişimcilerin temel bazı özellikleri şu şekilde sıralanmaktadır (Ismail 2014:179):

- Güvenilir
- Titiz
- Dikkatli
- Sabırlı
- Yüksek iradeye sahip
- Dürüst
- İyimser
- Başarılı

Girişimcilerin temel özelliklerini belirlemek üzere literatürde farklı araştırmalar olmakla beraber genellikle üç grupta özelliklerin sınıflandırıldığı ifade edilebilir. Bu doğrultuda kadın girişimcilerin temel özelliklerine ilişkin sınıflandırma ve açıklamalar aşağıdaki şekilde yer almaktadır.

Şekil 2.1. Kadın Girişimcilerin Özellikleri

Kaynak: Alpşahin 2011:103-106.

Kadınların girişimcilik faaliyetlerindeki en önemli faktör başarı isteğidir. Kadın bağımsızlık ve özgürlük duygusu doğrultusunda yeni bir kariyer planlaması yapma ihtiyacı duyarak girişimcilik faaliyetlerinde bulunabilir. Özellikle risk alma eğilimi yüksek kadınlar başarıya ihtiyacı doğrultusunda yeni iş alanları yaratabilirler. Burada önemli olan husus kadınların girişimcilik faaliyetlerine başarılı olabilmeleri de doğru karar alabilme ve geleceğini planlayabilmek yetkilerine sahip olabilmeleri durumlarıdır. Kadınların girişimci olmalarında başarı, risk ve bağımsız olma duyguları ön planda olmakla beraber başarılı girişimci olmalarında ise doğru karar olabilmeleri ve geleceğini planlayabilme özelliklerinin yüksek olması gerekmektedir (Güney 2006:34):

2.4. Kadının Toplumsal Cinsiyet Rollerini ve Çalışma Hayatındaki Yeri

Girişimcilik faaliyetlerinin toplumsal cinsiyet kavramı ile birlikte ele alınmasının nedeni kadın ve erkeğe toplum tarafından yüklenen roller kapsamında çalışma hayatının düzenlenmesidir. Toplum tarafından her cinsiyet için uygun davranış ve roller varsayılmıştır. Kadın ve erkeğin tipik özellikleri nedeniyle toplum tarafından paylaşılan inançlar, çalışma hayatına doğrudan yansımaktadır. Kadınların çalışma yaşamına katılımları çalışma yaşamındaki işgücünün iki katına çıkması olarak görülmek ile beraber toplumsal cinsiyet ayrımcılığı nedeniyle kadınların çalışma hayatındaki engeller sürdürülmektedir. Kadının maddi olarak erkeğe bağımlı olarak yaşaması toplumsal inancın bir parçasıdır. Günümüzde her ne kadar kadının eğitim alması ile beraber bu toplumsal yargının önüne geçilmesi söz konusu olsa da kadının maddi olarak erkeğe bağımlılığı hala yüksek oranlardadır. Bu nedenle kadın girişimciliği incelenmesinde toplumsal cinsiyet rollerinin dikkate alınması ve kadın ile erkek arasındaki farklılıkların göz önünde bulundurulması önemlidir. Kadın ve erkeğin toplumsal rolleri farklıdır bu durum ev ve iş sorumluluklarını da farklılaştırmaktadır.(Batı 2016:11-12).

Artan sayıda kadın işletme sahibi, şu anda küresel bir eğilimdir. Gelişmiş pazar ekonomilerinde, kadınlar tüm işletmelerin %25'inden fazlasına sahiptir. Bununla beraber özellikle genç kadınların aktif olarak serbest meslek seçtikleri gözlemlenmektedir. Kadınların ev temelli işletme mülkiyetini tercih etmelerinin ağırlıklı olarak yaşam tarzına sağlanan esneklik ve iş ile aileyi dengeleme kabiliyetinden kaynaklandığını gözlemlemektedir. Kadın girişimciler yoksulluğun azaltılmasına, girişimcilik girişimlerinin harekete geçirilmesine, özerkliğe ve daha geniş sosyo-ekonomik hedeflere ulaşılmasının hızlanmasına önemli ölçüde katkıda bulunabilirler(Al-Sadi 2011:59).

Kadın ve erkeklere toplum tarafından yüklenen cinsiyet rolleri kadın ve erkeklerin toplumsal statüdeki yerleri açısından önemlidir. Toplumun kadın ve erkek rolleri üzerindeki önyargıları kadınların ve erkeklerin aile ve iş yaşamlarındaki konumlarını belirlemektedir. Kadın ve erkeğe yönelik olarak belirlenen roller çerçevesinde kadının rolü genel olarak ev yaşamında belirlenmiştir (Karatepe, Arıbaş

2017:9). Kadına yönelik rollerde genel olarak kadının ev yaşamına yönelik olarak belirlenen rolleri kadının iş yaşamına girmesinde problemlere neden olabilmektedir. Özellikle kadının çocuk ve bakım yükümlülüklerini üstlenmesi iş yaşamını olumsuz yönde etkileyebilir.

Toplumsal roller gereği kadının aile sorumlulukları iş ve aile çatışmasını da beraberinde getirmektedir. Kadın için iş ve aile rolleri eş zamanlı olarak ortaya çıkmakta ve kadının sorumluluğuna yüklenmektedir. Kadınların hem iş hem de ev sorumlulukları bir arada yürütme çabaları onları verimsizleştirir. Özellikle çalışan kadınların toplumun yüklediği roller gereği evde erkeklere göre daha fazla sorumluluk yüklenmeleri çatışma algılarını güçlendirmektedir (Batı 2016: 18).

Toplumsal cinsiyet rolleri gereği kadın ve erkeğin girişimcilik faaliyetleri de birbirinden farklılık gösterebilir. Girişimci kadınlar genel olarak hizmet ve ticaret sektöründe faaliyet göstermek ile beraber girişimci erkekler daha çok imalat sektöründe faaliyet göstermektedirler. Kadınların girişim faaliyetleri genel olarak iş ve aile dengesini sağlamaya yönelik olarak planlanmaktadır. Kadınlar iş ve yaşam dengelerini sağlamak doğrultusunda girişim faaliyetlerinde bulunurlar ve sürdürürler. Bu durum kadınların genellikle eğitim veya danışmanlık gibi hizmet sektörlerine yönelmelerini sağlamaktadır. Hizmet sektöründe sektöre girişi kolay olması ve ekipman getirilmesi gibi durumların söz konusu olmaması nedeniyle kadınların daha sık hizmet sektörünü tercih etmelerine neden olmaktadır. İmalat sektöründe kadın girişimci oranı oldukça sınırlı olmakla beraber imalat sektöründe faaliyet gösteren kadınlar genel olarak erkek ortaklarla beraber çalışmaktadırlar (Ballı 2015:33).

Kadın ve erkek girişimciler arasındaki temel farklar değerlendirildiğinde özellikle erkek girişimcilerin kar odaklı girişim faaliyetlerini sürdürme eğilimi içinde oldukları bununla beraber kadın girişimcilerin ise yaşam tarzlarını ve özgürlüklerini ön plana çıkaran girişimcilik faaliyetlerinde bulduklarını söylemek mümkündür. Ayrıca kadın girişimcilerin erkek girişimcilerden en önemli farklarından biri de işe başladıkları dönemde beklentilerini düşük seviyede tutmalarıdır. Kadın girişimcilerin iş ile ilgili beklentilerini düşük seviyede tutmaları hayal kırıklığına uğramamalarını sağlarken aynı zamanda tatmin hissine ulaşmalarını sağlayabilmektedir (Şenel 2013: 62).

2.5. Kadınları Girişimciliğe Yönlendiren Nedenler

Kadın ve erkeklerin toplumsal cinsiyet rolleri farklı olarak fiziki, sosyal ve psikolojik özellikleri gereği de iş yaşamlarında farklılaşmaları söz konusu olmaktadır. Kadın ve erkeklerin iş ve aile yaşamlarını bakış açıları ve sosyal statü konuları nedeniyle iş yaşamlarındaki girişim faaliyetleri birbirinden farklılaşmaktadır. DeMartino ve Barbato (2003:3) yapmış oldukları araştırmalarda kadınların ve erkeklerin girişimcilik nedenleri üzerinde farklı faktörlerin etkili olduğunu ifade etmişlerdir. Bu faktörler aşağıdaki tabloda sıralanmıştır.

Tablo 2.1. Kadın ve Erkeklerin Girişimci Olma Nedenlerin Sıralaması

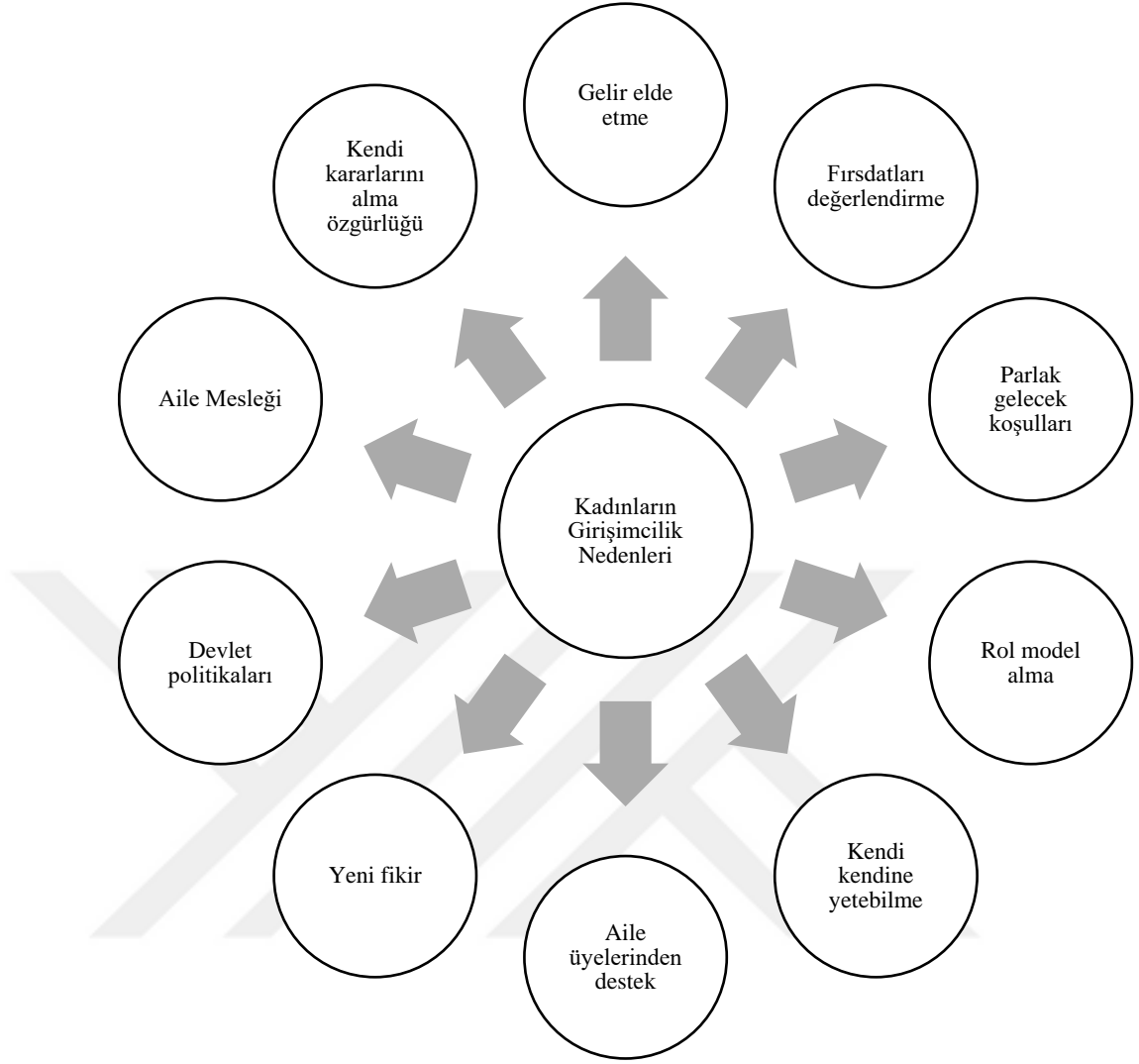
Erkek Girişimci	Kadın Girişimci
1. Daha esnek çalışma şartları	1. Servet yaratmak
2. Ailesine daha fazla zaman ayırma	2. Kariyerinde yükselme
3. Ailesiyle ilgilenme zorunluluğu	3. Ailesiyle ilgilenme zorunluluğu
4. Kariyerinde yükselme	4. Ailesine daha fazla zaman ayırma
5. Servet yaratmak	5. Daha esnek çalışma şartları

Kaynak: DeMartino, Barbato 2003:3-4.

Kadın ve erkek girişimcilerin girişimci olmayı tercih etme nedenleri birbirinden farklılaşmaktadır. Erkek girişimciler için girişimci olmanın en temel nedeni çalışma şartlarında esnek bir yapıya kavuşma olarak değerlendirilirken kadın girişimciler için en temel neden servet yaratma olarak görülmektedir.

Kadın girişimcilerin girişimcilik faaliyetleri göstermelerinin en önemli nedenleri arasında maddi olarak bağımsızlıklarına kavuşabilme durumu yer almaktadır. Kadın girişimcilerin maddi olarak bağımsızlıklarını elde etmelerini takiben özel yaşamlarında ve kariyerlerinde de bağımsız hareket edebilme imkanlarına sahip olurlar. Özellikle ev sorumluluklarından bağımsız olarak hareket edebilme talebi içinde olan kadınlar girişimcilik faaliyetlerinde bulunma çabası içinde olurlar. Bağımsızlık durumu, kadın girişimcilerin faaliyetlere başlamaları için motivasyonel bir kaynak olarak değerlendirilir (Goyal, Parkash 2011:196).

Goyal ve Parkash (2011:197) tarafından kadınları girişimcili olmayan iten faktörlere yönelik bir şekil hazırlanmıştır. Bu şekil aşağıda yer almaktadır.

Şekil 2.2. Kadınları Girişimci Olmaya Yönlendiren Faktörler

Kaynak: Goyal, Parkash 2011:197

Yukarıdaki şekilde görüleceği üzere kadınları girişimci olmaya yönlendiren birçok faktör bulunmaktadır. Kişisel veya çevresel özelliklere bağlı olarak kadınların girişimci olma durumları farklılık göstermektedir. Parlak bir gelecek istediği, aile mesleği, yeni bir fikir veya gelir elde etme gibi birçok faktör kadınların girişimci olma durumları üzerinde etkili olmaktadır.

Öztürk (2016) araştırmasında ise kadınları girişimciliğe yönlendiren nedenleri aşağıdaki tabloda sıralandırmıştır.

Tablo 2.2. Kadın Girişimcilerin İş Kurma Nedenleri

Nedenler	İş alanına ilgi duymak: %35 Ev işlerinden sıkılmak: %17 Yer değiştirme: %13 İşte hüsrana uğrama: %11	
Motivasyon Kaynakları	En güçlü Motivasyon Kaynakları	Bağımsızlık Başarı
	Zayıf Motivasyon Kaynakları	İş tatmini Ekonomik ihtiyaç Bazı güvenlik faktörleri
	Diğer Motivasyon Kaynakları	Fırsat Para Güç Statü
Beceriler	Yeni fikir üretme Fırsatları yakalama Organizasyon ve planlamada yetenekli olma Finansal yönetimde iyi olma	

Kaynak: Öztürk 2016:47-51.

Kadınların girişimcilik faaliyetlerini etkileyen faktörler az gelişmiş, gelişmekte ve gelişmiş ülkelerde farklılık gösterebilir. Heilman ve Chen (2003) gelişmiş ülkelerde yapılan araştırmada kadınların girişimcilik faaliyetlerini etkileyen en önemli faktör ücretli olarak çalışmak yerine kendi işinin sahibi olmanın verdiği avantajın yer aldığı ifade edilmektedir. Kadınlar için girişimcilik faaliyetleri yalnızca maddi gelir elde etmek ve erkeklerden bağımsız olarak özgürlüklerini sürdürmek şeklinde değil aynı zamanda profesyonel hayatlarında kendi işlerine devam etme talepleri olarak görülmektedir (Heilman, Chen 2003). Bununla beraber Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde ise kadın girişimciliğinin temelinde, Kadınların maddi açıdan erkeklerden bağımsız olma ve aile bütçesine katkı sağlama talepleri yer almaktadır (Başol 2010).

Kadınların girişimcilik faaliyetlerinde bulunma sebepleri arasında kontrolü elde tutma ve esnek çalışma saatlerine sahip olma talepleri yer almaktadır. Kadınları girişimcilik faaliyetlerine iten temel nedenler başka bir araştırmacı tarafından aşağıdaki şu şekilde sıralanmıştır (Emre 2013:72-73):

- Kadının bir iş fikrini veya hayalini gerçeğe dönüştürme talebi
- Başarma ihtiyacı ve başarmaya yönelik güdü
- Kadınların eğitim almış oldukları mesleklere ilişkin iş süreçlerini bir şirkete bağımlı olarak sürdürmek istememeleri
- Kadına ailesinden veya başka bir şekilde intikal eden bir şirketin veya işyerinin olması
- Aile bütçesine katkı sağlama talebi
- Kadınlar için bölgede istihdam imkânlarının yeterli olmaması nedeniyle kadının maddi gelir elde etmek için girişimcilik faaliyetlerinden başka seçeneğinin olmaması
- Kadının geleneksel roller gereği ev ve çocuk sorumluluğunu üstlenmesi ve bu sorumluluklarını yerine getirebilecek başka kişilerin olmaması nedeniyle kadının evde yaptığı çeşitli iş faaliyetlerini girişimciliğe dönüştürmesi olarak sayılabilir

2.6. Kadın Girişimcilik Tipleri

Toplumsal cinsiyet rolleri gereği kadınların iş yaşamlarındaki varlıkları erkeklere göre daha zordur. Bununla beraber kadınların girişimcilik rolleri toplumsal baskının ve toplumsal önyargıların bir sonucu olarak değerlendirilebilir. Bu doğrultuda kadın girişimcilerin girişimcilik eğilimlerin tanımlanmasına yönelik dört farklı sınıflama mevcuttur. Bu sınıflama aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 2.3. Kadın Girişimci Tipleri

		Geleneksel Cinsiyet Rollerine Bağlı	
		Yüksek	Düşük
Girişimci İdealleri Bağlı	Yüksek	Geleneksel	Yenilikçi
	Düşük	Evcil	Radikal

Kaynak: Öztürk 2016:40.

Kadın girişimci tiplerine yönelik olarak yukarıdaki tabloda yer alan sınıflandırma kapsamında açıklamalar aşağıda yapılmıştır.

- **Geleneksel Girişimci Tipi:** Geleneksel girişimci tipi rollerine sahip olan kadınlar için ev ve iş yaşamındaki denge önemlidir. Bu gruptaki kadınlar genel olarak iş yaşamlarını ve özel yaşamlarını riski atmayacak faaliyetlerde bulunurlar. Ev ve iş yaşamlarını birlikte yürütme çabası içinde olan kadınlar genellikle kuaför, güzellik salonu, konuk evi gibi faaliyetlerde bulunurlar. Geleneksel girişimci tipinde bulunan kadınlar için ev ve aile sorumluluklarını üstlenebilecek başka kimse yoktur. Bu durum kadın girişimcilerin hem ev hem de iş hayatlarını beraber sürdürmeleri gerektiğini bir zorunluluk olarak beraberinde getirmektedir. (Çabuk, Südaş, Araç 2015:427).
- **Yenilikçi Girişimci Tipi:** Yenilikçi girişimci tipi grubunda bulunan kadınlar için cinsiyet rollerine bağlılık düşük ve girişimci idealleri yüksektir. Bu grupta bulunan kadınlar için işlerini büyütme ve karlılıklarını yükseltme önemlidir. İşleri ile ilgili gerekli motivasyona ulaşmışlardır ve geleneksel aile yapılarından uzaklaşmışlardır. Bu kadınlar genel olarak iyi bir eğitim düzeyine sahip olmakla beraber bağımsızlık duyguları yüksektir. Toplumsal rollerin onlara sunmuş oldukları ailedeki rollerimiz en uzaklaşmış nelerdir ve bağımsız olarak iş faaliyetlerine yönelmişlerdir (Öztürk 2016:40).

- Evcil Girişimci Tipi: Evcil girişimci grubunda bulunan kadınların girişimci idealleri düşük olmakla beraber geleneksel cinsiyet rolleri yüksektir. Kadınlar için birincil rolleri aile düzeninin sağlanması ve ikincil rolleri olarak iş yaşamları gelmektedir. Bu gruptaki kadınlar için iş yaşamında bulunmalarının en önemli nedeni ev ekonomisine katkı sağlamaktır. İşlerini büyütme ve daha fazla gelir elde etme gayreti içinde değillerdir. Ev işlerinin yanında çeşitli işlerle uğraşarak aile ekonomisine maddi gelir sağlama çabası içinde olurlar (Aslan 2016:70).
- Radikal Girişimci Tipi: Bu grupta bulunan kadınlar için kadın ve erkek eşitliği ön plandadır. Hem geleneksel cinsiyet rollerinden hem de girişimci ideallerinden uzaktadırlar. Toplumun cinsiyet rollerine önemsemezler ve kadın ve erkek eşitliğine inanırlar. Kadınların ve erkeklerin ev ve iş yaşamında ortak sorumlulukları olduğunu düşünürler ve ev işlerinde tüm sorumluluğu üstlenmezler. Erkek ve kadın eşitliğine inanırlar ve bu eşitlik doğrultusunda genellikle iş yaşamına yönelirler (Öztürk 2016:40).

Farklı bir çalışmada ise kadın girişimci tipleri geleneksel ve modern olarak ikiye ayrılmıştır. Bu ayrıma ilişkin özellikler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 2.4. Kadın Girişimci Tipleri

	Geleneksel	Modern
Yönelim	Ev ve aile	Kariyer
İş	Ev ekonomisine katkı	Amaçlara ulaşma
Giriş	Perakende ve hizmet	Erkek egemen işler
Finansman	Kişisel kaynaklar	Dış sermaye
Kredi	Ayrımcılık	Kredi fırsatlarında erkeklerle eşitlik
Eğitim	Sosyal bilimler	Kurumsal tecrübeye sahip olma
Mülkiyet tipi	Düşük gelirli ve yavaş büyüyen mülkiyete sahip olma	Yüksek gelire sahip kurumsal işletmeye sahip olma
Rol Model	Yaygın	Daha az yaygın

Kaynak: Ballı 2015:41.

Yukarıdaki tabloda görüldüğü üzere geleneksel kadın girişimciler ve modern kadın girişimcilerin temel farklılıkları şu şekilde sıralanmaktadır (Ballı 2015:41):

- Geleneksel kadın girişimciler: Ev ve aile dengesini kurma odaklı olarak iş faaliyetlerini yürüten ve teknik eğitim almamış olan kadınları oluşturmaktadır. Bu tipteki kadın girişimciler genel olarak hizmet ve perakende sektöründe faaliyetlerini sürdürmekte ve yatırımlar için genellikle kişisel kaynaklarından faydalanmaktadır. Bu nedenle geleneksel kadın girişimciler düşük gelirli işlere sahiptirler.
- Modern kadın girişimciler: Modern kadın girişimcilerin temel odağında kariyer yer almaktadır. Yeni girişimler doğrultusunda yüksek gelirli kurumsal işletmeler ortaya çıkartmaktadır. Genellikle teknik ve işletmecilik eğitimine sahip olan kadın girişimciler aynı zamanda kurumsal deneyimlere de sahiptirler. İşletmenin finansal ihtiyaçlarını karşılamak için genellikle dış kaynak kullanımı seçilmektedir.

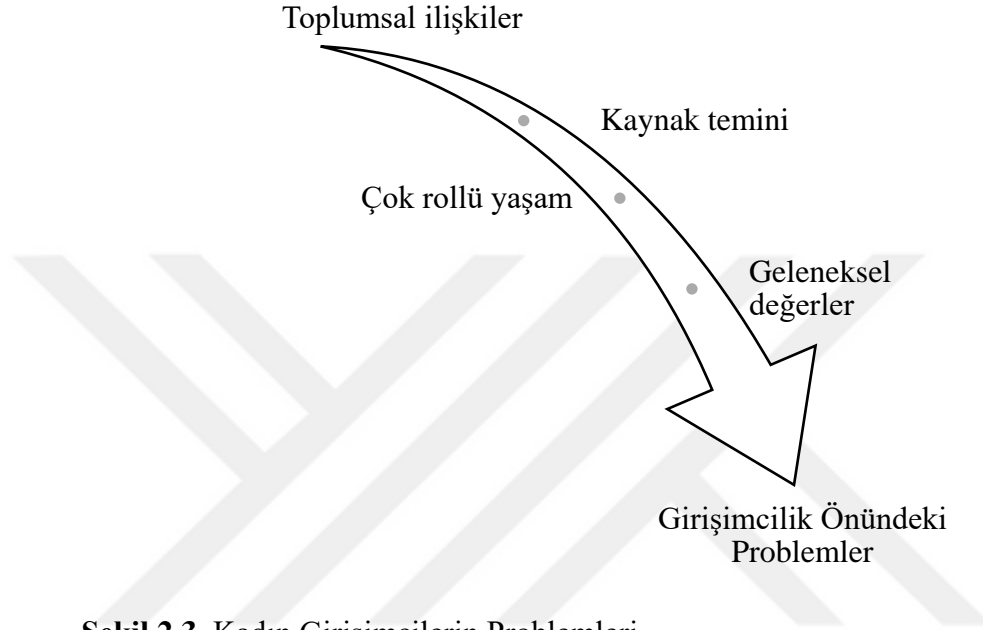
2.7. Kadın Girişimcilerin Yaşadıkları Sorunlar

Kadınların iş yaşamında ve girişimcilik faaliyetlerinde yaşadıkları en önemli problem toplumsal cinsiyet ayrımcılığı olarak görülebilir. Özellikle ataerkil toplumlarda kadınlara yüklenen ev ve çocuk sorumluluğu, kadınların iş yaşamlarındaki varlıklarının önündeki en önemli engeldir. Bununla beraber kadınlara biçilen iş rolleri arasında hemşirelik, sekreterlik, öğretmenlik gibi meslekler ön plana çıkmaktadır. Kadınlara özgü olarak belirlenen bu mesleklerin temelinde toplumsal cinsiyet ayrımcılığı yer almaktadır. Kadınların yükselme imkânlarının zayıf olarak görülmesi ve ev sorumluluklarının kadına yüklenmesi kadınların iş yaşamındaki başarılarının ve kariyerlerinin önündeki engeldir (Alpşahin 2011:104).

Kadınların girişimcilik faaliyetlerindeki en önemli engeller arasında kadınların bizzat kendilerinin oluşturdukları engeller yer almaktadır. Kadınların geleneksel roller gereği daha az risk üstlenme eğilimi içinde olmaları riskli girişimcilik faaliyetlerini yönelmelerini engellemektedir. Kadınların özellikle kurtarıcı veya anne rolü ile hareket ederek fazla sorumluluk üstlenmeleri ve çeşitli ayrıntılarla fazla zaman kaybetmeleri, iş ile ilgili önemli konulara yoğunlaşmalarını

engellemektedir. Bu durum kadınların girişimcilik faaliyetlerine yönelik istedikleri zamanı ve enerjiyi harcayamamalarına neden olmaktadır (Öğüt 2006:66).

Kadınların girişimcilik faaliyetleri kapsamında genel olarak karşılaştıkları problemler aşağıdaki şekilde yer almaktadır.

Şekil 2.3. Kadın Girişimcilerin Problemleri

Kaynak: Öztürk 2016:53-60.

Yukarıdaki şekilde kadın girişimcilerin önündeki genel problemler yer almaktadır. Buna göre özellikle toplumsal ilişkiler, kaynak temini, çoklu rollü yaşam ve geleneksel değerler gibi birçok engelin olduğu görülmektedir.

Toplumun kadını yüklemiş oldu roller gereği kadının aile ve çocuk sorumluluklarının baskın olması iş yaşamındaki en temel engeli oluşturmaktadır. Bununla beraber kadınların girişimcilik faaliyetlerini etkileyen faktörler ülkelerin sosyal, kültürel ve ekonomik durumlarına bağlı olarak farklılık gösterebilir. Gelişmiş ülkelerde kadınların girişimcilik faaliyetleri ile gelişmekte ve az gelişmekte olan ülkelerdeki kadınlara girişimcilik faaliyetleri birbirinden farklılık gösterebilir. Bu doğrultuda Türkiye'de yapılan bir araştırma kapsamında kadın girişimcilerin temel sorunları şu şekilde ifade edilmektedir (Güney 2006:39):

İş kurmada yaşanan sorunlar

- İş yeri bulma
- Mal temini
- Kiralama
- Donanım
- Resmi kuruluşlarla ilişkiler
- Yalnızlık
- Acemilik
- Araç gereç temini
- Toplumun iş kadını yadırgaması
- Organize edememe durumu

İş kurduktan sonraki sorunlar

- Müşteri ile ilişki kuramama
- Tecrübesizlik
- İş yürütmede bilgisizlik
- Müşteri azlığı
- Yalnızlık
- Kendini kabul ettirmek
- Parasızlık
- Kadın olmak
- Piyasadaki istikrarsızlık durumu
- Ödeme yetersizliği
- Personel temini
- Mevcut sorunlar
- Resmi kuruluşlarla yaşanan sorunlar
- Kalifiye eleman bulamama sorunu
- Müşteri azlığı
- Ucuz hammadde temin edilememesi
- Kaliteli hammadde temin edilememesi
- Enflasyon

Sosyal yaşantı ile ilgili sorunlar

- Ataerkil toplum yapısı
- Kadına yüklenen roller
- Kadının kendine güven eksikliği
- Aile ve çocuk sorumluluğu
- Bakım sorumluluğu
- Muhafazakar yapı

Kadın girişimcilerin yaşadıkları sorunlar toplumsal yapıya göre farklılık göstermektedir. Avrupa ülkelerinde kadın girişimciliği oranı daha yüksek iken Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde kadın girişimcilerin sayısı daha düşüktür. Özellikle kimi ülkelerde muhafazakar yapının ve ataerkil bir toplumun olması kadın girişimciliğinin önüne geçmektedir. Buna karşın kadının eğitim seviyesinin yüksek olması ve kadının iş hayatındaki rollerinin desteklenmesi, kadın girişimci sayısını da arttırmaktadır.

Kadına toplum tarafından yüklenen roller ve değerler kadının ev ve iş hayatındaki statüsünü tanımlamaktadır. Burada özellikle toplumun kültürel yapısı önemli kriterlerden biri olarak görülmektedir. Bir birey olarak kadın toplumun sosyal ve kültürel yapısından etkilenmekte ve bu doğrultuda girişimcilik faaliyetlerini yönlendirmektedir. Burada özellikle toplumun girişimci kültürü olması veya olmaması önemli olarak görülür. Girişimci kültüre sahip olan toplumlarda girişimcilik faaliyetleri desteklenmekte ve yeterli maddi destekler sağlanmaktadır. Girişimcilik faaliyetlerine destek verilirken kadın ve erkek farklılığı göz önünde bulundurulmamaktadır (Morçin 2013:184).

III. BÖLÜM

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı kadın girişimci profillerinin incelenmesidir. Kadınların girişimci olma nedenleri ve girişimcilik yaşantılarının genel olarak değerlendirilmesi üzerinde durulmuştur.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Kayseri, Yozgat ve Sivas İllerinde faaliyet gösteren kadın girişimciler oluşturmaktadır. İllere göre Ticaret ve Sanayi Odalarına kayıtlı aktif kadın girişimci sayıları şu şekildedir:

- Kayseri 156 kadın girişimci
- Yozgat 180 kadın girişimci
- Sivas 210 kadın girişimci

Üç ilde toplam 586 kadın girişimci bulunmaktadır. Yazıcıoğlu ve Erdoğan (2004) örneklem hesaplamalarına göre %5 örneklem hatasında güvenilirlik için en az 240 katılımcıya ulaşmak gerekmektedir. Araştırmada Kayseri, Yozgat ve Sivas İlleri için kadın girişimci sayılarına göre alınması gereken örneklem sayıları hesaplanmıştır. Bu doğrultuda iller için ulaşılan kadın girişimci sayıları şu şekilde olmuştur:

- Kayseri 70 kadın girişimci
- Yozgat 80 kadın girişimci
- Sivas 94 kadın girişimci

Toplamda 244 kadın girişimciye ulaşılmıştır. Hesaplama kapsamında aşağıdaki tablodan faydalanılmıştır.

Tablo 2.5. $\alpha= 0.05$ İçin Örneklem Büyüklükleri

Evren Büyüklüğü	±0.03 örnekleme hatası (d)			±0.05 örnekleme hatası (d)			±0.10 örnekleme hatası (d)		
	p=0.5 q=0.5	p=0.8 q= 0.2	p=0.3 q=0.7	p=0.5 q=0.5	p=0.8 q= 0.2	p=0.3 q=0.7	p=0.5 q=0.5	p=0.8 q= 0.2	p=0.3 q=0.7
100	92	87	90	80	71	77	49	38	45
500	341	289	321	217	165	196	81	55	70
750	441	358	409	254	185	226	85	57	73
1000	516	406	473	278	198	244	88	58	75
2500	748	537	660	333	224	286	93	60	78
5000	880	601	760	357	234	303	94	61	79
10000	964	639	823	370	240	313	95	61	80
25000	1023	665	865	378	244	319	96	61	80
50000	1045	674	881	381	245	321	96	61	81
100000	1056	678	888	383	245	322	96	61	81
1000000	1066	682	896	384	246	323	96	61	81
100 milyon	1067	683	896	384	245	323	96	61	81

Kaynak: Yazıcıoğlu, Erdoğan 2004:50.

3.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmada verilerin toplanmasında anket formu kullanılmıştır. Anket formları online olarak ve yüz yüze görüşmeler ile katılımcılara ulaştırılmıştır. Ankette toplam 59 soru bulunmaktadır. 20 soru açık uçlu ve 39 soru kapalı uçlu olarak hazırlanmıştır.

3.4. Veri Analizi

Araştırmada veri analizi SPSS 25 paket programında yapılmıştır. Verilerin analiz edilmesinde frekans ve yüzde istatistiklerinden faydalanılmıştır.

IV. BÖLÜM

4. BULGULAR

Tablo 4.1. Yaş ve Eğitim Durumuna Yönelik Bulgular

	Kayseri		Yozgat		Sivas	
	Frekans	%	Frekans	%	Frekans	%
Yaş						
20-25	22	31,4	35	43,8	32	34,0
26-30	27	38,6	27	33,8	36	38,3
31-35	17	24,3	11	13,8	20	21,3
36-40	4	5,7	4	5,0	4	4,3
41 ve üzeri			3	3,8	2	2,1
Eğitim Durumu						
İlköğretim/Ortaöğretim	2	2,9	5	6,2	4	4,3
Lise	38	54,3	48	60,0	51	54,3
Önlisans	7	10,0	7	8,8	9	9,6
Lisans	12	17,1	15	18,8	18	19,1
Yüksek Lisans	11	15,7	5	6,2	12	12,8

Araştırmaya katılan kadın girişimcilerin yaş ve eğitim durumları incelenmiştir. Buna göre Kayseri’de kadın girişimcilerin %38,6’sı ve Sivas’ta %38,3’ü 26-30 yaş arasındayken, Yozgat’ta %43,8’, 20-25 yaş arasındadır. Eğitim durumu açısından ise Kayseri’de kadın girişimcilerin %54,3’ü, Yozgat’ta %60’ı ve Sivas’ta %54,3’ü lise mezunudur.

Tablo 4.2. Anne ve Baba Eğitim Durumuna Yönelik Bulgular

	Kayseri		Yozgat		Sivas	
	Frekans	%	Frekans	%	Frekans	%
Anne Eğitim Durumu						
Okur-Yazar	6	8,6	2	2,5	6	6,4
İlköğretim	31	44,3	43	53,8	44	46,8
Lise	24	34,3	23	28,8	31	33,0
Önlisans	2	2,9	5	6,2	4	4,3
Lisans	7	10,0	7	8,8	9	9,6

Baba Eğitim Durumu						
Okur-Yazar	9	12,9	7	8,8	9	9,6
İlköğretim	23	32,9	32	40,0	33	35,1
Lise	26	37,1	28	35,0	35	37,2
Önlisans	2	2,9	5	6,2	4	4,3
Lisans	8	11,4	4	5,0	9	9,6
Yüksek Lisans	2	2,9	4	5,0	4	4,3

Araştırmaya katılan kadın girişimcilerin anne ve babalarının eğitim durumları incelenmiştir. Kayseri’de kadın girişimcilerin %44,3’ünün, Yozgat’ta %53,8’inin ve Sivas’ta %46,8’inin annesi ilköğretim mezunudur. Baba eğitim durumunda ise Kayseri’de %37,1’inin ve Sivas’ta %37,2’sinin babası lise mezunuyken, Yozgat’ta kadın girişimcilerin %40’ının babası ilköğretim mezunudur.

Tablo 4.3. Medeni Durum, Eşin Eğitim Durumu ve Çocuk Durumuna Yönelik Bulgular

	Kayseri		Yozgat		Sivas	
	Frekans	%	Frekans	%	Frekans	%
Medeni Durum						
Bekar	24	34,3	34	42,5	36	38,3
Boşanmış/dul	2	2,9	4	5,0	5	5,3
Evli	44	62,9	42	52,5	53	56,4
Eşin Eğitim Durumu						
Lise	28	40,0	21	26,2	30	31,9
Önlisans	7	10,0	8	10,0	10	10,6
Lisans	6	8,6	12	15,0	10	10,6
Yüksek Lisans	5	7,1	4	5,0	5	5,3
Çocuk Durumu						
Evet	38	54,3	34	42,5	48	51,1
Hayır	32	45,7	46	57,5	46	48,9

Araştırmaya katılan kadın girişimcilerin medeni durum, eşin eğitim durumu ve çocuk durumuna yönelik bulgular incelenmiştir. Kayseri’de kadın girişimcilerin %62,9’u, Yozgat’ta %52,5’i ve Sivas’ta %56,4’ü evlidir. Kayseri’de kadın girişimcilerin %40’ının, Yozgat’ta %26,2’sinin ve Sivas’ta %31,9’unun eşi lise mezunudur. Çocuk durumu incelendiğinde ise Kayseri’de kadın girişimcilerin

%54,3'ünün, Sivas'ta %51,1'inin çocuğu varken, Yozgat'ta %57,5'inin çocuğu yoktur.

Yozgat'taki kadın girişimcilerin Sivas ve Kayseri'deki kadın girişimcilere göre yaşları daha küçüktür ve çocuk sahibi olma oranları daha azdır.

Tablo 4.4. Yabancı Dil Bilme ve Aktif Bilgisayar Kullanma Durumuna Yönelik Bulgular

	Kayseri		Yozgat		Sivas	
	Frekans	%	Frekans	%	Frekans	%
Yabancı Dil Bilme Durumu						
Evet	17	24,3	24	30,0	24	25,5
Hayır	53	75,7	56	70,0	70	74,5
Aktif Bilgisayar Kullanma Durumu						
Evet	64	91,4	70	87,5	86	91,5
Hayır	6	8,6	10	12,5	8	8,5

Kadın girişimcilerin yabancı dil bilme ve aktif bilgisayar kullanma durumuna yönelik bulgular incelendiğinde, Kayseri'de %75,7, Yozgat'ta %70 ve Sivas'ta %74,5 oranında kadın girişimciler yabancı dil bilmemektedir. Bununla beraber Kayseri'de %91,4, Yozgat'ta %87,5 ve Sivas'ta %91,5 oranında kadın girişimciler aktif bilgisayar kullanmaktadır.

Tablo 4.5. Girişimcilik Öncesi Meslek ve Gelir Durumuna Yönelik Bulgular

	Kayseri		Yozgat		Sivas	
	Frekans	%	Frekans	%	Frekans	%
Girişimcilik Öncesi Meslek						
Çalışmıyor	25	35,7	26	32,5	34	36,2
Esnaf	4	5,7	7	8,8	7	7,4
Memur	5	7,1	3	3,8	5	5,3
Öğrenci	2	2,9	3	3,8	2	2,1
Özel Sektör Çalışanı	34	48,6	41	51,2	46	48,9
Girişimcilik Öncesi Gelir Durumu						
Eşit	26	37,1	32	40,0	37	39,4
Gelir fazla	10	14,3	14	17,5	14	14,9
Gider fazla	34	48,6	34	42,5	43	45,7

Kadın girişimcilerin girişimcilik öncesi meslek ve gelir durumuna yönelik bulgular incelendiğinde, Kayseri’de %35,7, Yozgat’ta %32,5 ve Sivas’ta %36,2 oranında kadınların girişimcilik öncesinde çalışmadıkları tespit edilmiştir. Bununla beraber Kayseri’de %48,6, Yozgat’ta %42,5 ve Sivas’ta %45,7 oranında kadınların girişimcilik öncesinde giderleri daha fazladır.

Tablo 4.6. Girişimcilik Öncesi ve Sonrası Aylık Gelir Durumu

	Kayseri			Yozgat			Sivas		
	Min.	Maks.	Ort.	Min.	Maks.	Ort.	Min.	Maks.	Ort.
Girişimcilik Öncesi Aylık Gelir	0	12.000	2.979	0	15.000	2.772	0	11.000	2.987
Girişimcilik Sonrası Aylık Gelir	0	21.000	5.895	0	23.000	6.279	0	25.000	6.314

Girişimcilik öncesi ve sonrası aylık gelir durumu incelendiğinde girişimcilik sonrasında en fazla 6.314 TL ile Sivas ilinde kadınların aylık gelir ortalamasına sahip oldukları tespit edilmiştir. Ücretler tarafımızca oldukça yüksek görünse de anketlere verilen cevaplara göre tablo oluşturulmuştur.

Tablo 4.7. Girişimcilik Sonrası Aylık Gelir Durumuna Yönelik Bulgular

	Kayseri		Yozgat		Sivas	
	Frekans	%	Frekans	%	Frekans	%
Eşit	15	21,4	19	23,8	21	22,3
Gelir fazla	38	54,3	43	53,8	50	53,2
Gider fazla	17	24,3	18	22,5	23	24,5

Kadın girişimcilerin girişimcilik sonrası aylık gelir durumuna yönelik bulgular incelendiğinde, girişimcilik sonrasında Kayseri’de %54,3, Yozgat’ta %53,8 ve Sivas’ta %53,2 oranında gelirin daha fazla olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4.8. Mesleki Eğitim, Girişimcilik Eğitimi, Girişimcilik Faaliyetinde Bulunma Durumuna Yönelik Bulgular

	Kayseri		Yozgat		Sivas	
	Frekans	%	Frekans	%	Frekans	%
Mesleki Eğitim Kurslarına Katılma Durumu						
Evet	59	84,3	68	85,0	80	85,1
Hayır	11	15,7	12	15,0	14	14,9
Girişimcilik Eğitimine Katılma Durumu						

Evett	55	78,6	62	77,5	74	78,7
Hayır	15	21,4	18	22,5	20	21,3
İşletmeyi Açmadan nce Girişimcilik Faaliyetinde Bulunma Durumu						
Evett	5	7,1	3	3,8	5	5,3
Hayır	65	92,9	77	96,2	89	94,7

Kadın girişimcilerin mesleki eğitim, girişimcilik eğitimi, girişimcilik faaliyetinde bulunma durumuna yönelik bulgular incelendiğinde, Kayseri’de %84,3, Yozgat’ta %85 ve Sivas’ta %85,1 oranında kadınların mesleki eğitim kurslarına katıldığı belirlenmiştir. Ayrıca kadınların Kayseri’de %78,6, Yozgat’ta %77,5 ve Sivas’ta %78,7 oranında girişimcilik eğitimine katıldığı tespit edilmiştir. İşletmeyi açmadan önce girişimcilik faaliyetinde bulunma durumu değerlendirildiğinde, Kayseri’de %92,9, Yozgat’ta %96,2 ve Sivas’ta %94,7 oranında hayır cevabı alınmıştır.

Tablo 4.9. Ailede Başka Girişimci Olma Durumuna Yönelik Bulgular

	Kayseri		Yozgat		Sivas	
	Frekans	%	Frekans	%	Frekans	%
Evett	31	44,3	37	46,2	44	46,8
Hayır	39	55,7	43	53,8	50	53,2

Ailede başka girişimci olma durumuna yönelik bulgular incelendiğinde Kayseri’de %55,7, Yozgat’ta %53,8 ve Sivas’ta %53,2 oranında ailede başka girişimci olmadığı belirtilmiştir. Ailede başka birinin girişimcilik faaliyetleri sektörel bazda değerlendirildiğinde ise tüm illerde toplamda %13,1’inin tekstil, %8,6’sının inşaat, %4,5’inin güzellik merkezi, %2,9’unun medikal sektöründe girişimcilik faaliyetlerini sürdürdüğü tespit edilmiştir.

Tablo 4.10. İşletmenin Bulunduğu Sektör ve Personel Sayısına Yönelik Bulgular

	Kayseri		Yozgat		Sivas	
	Frekans	%	Frekans	%	Frekans	%
İşletmenin Bulunduğu Sektör						
Gıda	12	17,1	15	18,8	19	20,2
Kişisel bakım (Kuaför, güzellik merkezi vb.)	10	14,3	12	15,0	14	14,9
Mobilya, beyaz eşya	1	1,4	2	2,5	3	3,2
Büro (Muhasebe, Mühendislik,	5	7,1	11	13,5	11	11,7

Avukat, sigorta vb.)						
Temizlik	1	1,4	2	2,5	3	3,2
Tekstil	12	17,1	18	22,5	22	23,4
Organizasyon, pazarlama	4	5,7	5	6,3	7	7,4
Sağlık hizmetleri	3	4,3	4	5,0	6	6,4
Tuhafiye, Züccaciye	2	2,9	5	6,3	6	6,4
Çalışan Sayısı						
Sadece kendisi	3	4,3	4	5,0	5	5,3
1-5	40	57,1	39	48,8	44	46,8
6-10	22	31,4	21	26,3	25	26,6
11 ve üzeri	9	12,9	11	13,8	10	10,6

Kadın girişimcilerin işletmelerinin bulunduğu sektör ve personel sayısına yönelik bulgular incelendiğinde, Kayseri’de %17,1’i gıda ve %17,1’i tekstil sektöründe, Yozgat’ta %22,5’i ve Sivas’ta %23,4’ü tekstil sektöründe faaliyet göstermektedir. Ayrıca Kayseri’de %57,1, Yozgat’ta %48,8 ve Sivas’ta %46,8 oranında kadın girişimcilerin 1-5 arasında çalışanı bulunmaktadır.

Tablo 4.11. Çalışılan Banka Sayısı ve Sermaye Kaynağına Yönelik Bulgular

	Kayseri		Yozgat		Sivas	
	Frekans	%	Frekans	%	Frekans	%
Çalışılan Banka Sayısı						
0-1	18	25,7	31	38,8	29	30,9
2-4	42	60,0	40	50,0	52	55,3
5 ve fazlası	10	14,3	9	11,2	13	13,8
Sermaye Kaynağı/Finansman Kaynağı						
Aile/yakın çevre	14	20,0	13	16,2	17	18,1
Banka (kredi)	24	34,3	28	35,0	35	37,2
Eş	9	12,9	7	8,8	10	10,6
Kendi birikimi	23	32,9	32	40,0	32	34,0

Kadın girişimcilerin çalışılan banka sayısı ve sermaye kaynağına yönelik bulgular incelendiğinde, Kayseri’de %60, Yozgat’ta %50 ve Sivas’ta %53,3 oranında kadın girişimcilerin 2-4 arasında banka ile çalıştıkları belirlenmiştir. Bununla beraber kadın girişimcilerin Kayseri’de %34,3’ü ve Sivas’ta %37,2’sinin sermaye kaynağı banka kredileriyken, Yozgat’ta kadın girişimcilerin %40’ının sermaye kaynağı kendi birikimidir.

Tablo 4.12. KOSGEB Desteği ve Kredi/Teşvik Kullanma Durumuna Yönelik Bulgular

	Kayseri		Yozgat		Sivas	
	Frekans	%	Frekans	%	Frekans	%
KOSGEB Desteği						
Evet	33	47,1	33	41,2	43	45,7
Hayır	37	52,9	47	58,8	51	54,3
Kredi/Teşvik Kullanma Durumu						
Evet	31	44,3	37	46,2	47	50,0
Hayır	39	55,7	43	53,8	47	50,0

KOSGEB desteği ve kredi/teşvik kullanma durumuna yönelik bulgular incelendiğinde, Kayseri’de %52,9, Yozgat’ta %58,8 ve Sivas’ta %54,3 oranında kadın girişimcilerin KOSGEB desteğinden faydalanmadığı tespit edilmiştir. Bununla beraber Kayseri’de %55,7, Yozgat’ta %53,8 ve Sivas’ta %50 oranında kredi ve teşvik kullanılmadığı belirlenmiştir.

Tablo 4.13. İşletmenin Faaliyet Süresi ve Kara Geçiş Süresi Durumuna Yönelik Bulgular

	Kayseri		Yozgat		Sivas	
	Frekans	%	Frekans	%	Frekans	%
İşletmenin Faaliyet Süresi						
0-1 yıl	16	22,9	24	30,0	23	24,5
1-3 yıl	38	54,3	45	56,2	53	56,4
3-6 yıl	14	20,0	9	11,2	16	17,0
6 yıldan fazla	2	2,9	2	2,5	2	2,1
Kara Geçiş Süresi						
0-1 yıl	31	44,3	45	56,2	46	48,9
1-3 yıl	24	34,3	22	27,5	31	33,0
3 yıldan fazla	15	21,4	13	16,2	17	18,1

İşletmenin faaliyet süresi ve kara geçiş süresi durumuna yönelik bulgular incelendiğinde, Kayseri’de %54,3, Yozgat’ta %56,2 ve Sivas’ta %56,4 oranında kadın girişimcilerin işletmelerinin 1-3 yıldır faaliyette olduğu belirlenmiştir. Bununla beraber Kayseri’de %44,3, Yozgat’ta %56,2 ve Sivas’ta %48,9 oranında kadın girişimcilerin işletmelerinin 0-1 yılda kara geçtiği tespit edilmiştir.

Tablo 4.14. İşletmenin Sosyal Medya Hesabı Olma Durumuna Yönelik Bulgular

	Kayseri		Yozgat		Sivas	
	Frekans	%	Frekans	%	Frekans	%
Evet	50	71,4	51	63,8	61	64,9
Hayır	20	28,6	29	36,2	33	35,1

İşletmenin sosyal medya hesabı olma durumuna yönelik bulgular incelendiğinde, Kayseri’de %71,4, Yozgat’ta %63,8 ve Sivas’ta %64,9 oranında işletmelerin sosyal medya hesaplarının olduğu ifade edilmiştir. Bununla beraber tüm illerde toplamda kadın girişimcilerin yalnızca %2,5’i sosyal medya pazarlamasında ajansla çalışmaktadır. Diğer kadın girişimciler sosyal medya hesapları ile kendileri ilgilenmektedir.

Tablo 4.15. İşletme Hakkında Genel Bilgilere Yönelik Bulgular

	Kayseri		Yozgat		Sivas	
	Frekans	%	Frekans	%	Frekans	%
İşletmeyi Birinden Devir Alma Durumu						
Evet	10	14,3	11	13,8	15	16,0
Hayır	60	85,7	69	86,2	79	84,0
Dış Ticaret Faaliyet Durumu						
Evet	8	11,4	4	5,0	8	8,5
Hayır	62	88,6	76	95,0	86	91,5
Aile İşletmesi Olma Durumu						
Evet	8	11,4	12	15,0	10	10,6
Hayır	62	88,6	68	85,0	84	89,4
Ortaklı Bir İşletme Olması						
Evet	11	15,7	10	12,5	11	11,7
Hayır	59	84,3	70	87,5	83	88,3
Ortağın Aile Üyesi Olması						
Evet	8	11,4	9	11,2	8	8,5
Hayır	62	88,6	71	88,8	86	91,5
Aile Fertlerinin İşletmede İstihdam Edilme Durumu						
Evet	19	27,1	18	22,5	25	26,6
Hayır	51	72,9	62	77,5	69	73,4

Girişimci kadınların Kayseri’de %85,7, Yozgat’ta %86,2 ve Sivas’ta %84 oranında işletmeyi birinden devir almamıştır. Ayrıca işletmelerin %91,8’inin dış

ticaret faaliyeti bulunmamaktadır: Kayseri’de %11,4, Yozgat’ta %5 ve Sivas’ta %8,5 oranında işletmeler dış ticarete uğraşmaktadır.

Kayseri’de %11,4, Yozgat’ta %15 ve Sivas’ta %10,6 oranında aile işletmesi değildir. Katılımcıların tüm illerde toplamda %2,5’i ikinci nesil ve %11’i üçüncü nesil olduğunu ifade etmiştir.

Kayseri’de %15,7, Yozgat’ta %12,5 ve Sivas’ta %11,7 oranında ortaklı bir işletmedir. Katılımcıların tüm illerde toplamda %2,5’inin ortağı 1.dereceden yakını, %13’ünün ise akrabası olduğu belirlenmiştir.

Kadın girişimcilerin Kayseri’de %27,1, Yozgat’ta %22,5 ve Sivas’ta %26,6 oranında aile fertlerini istihdam etmektedir. Katılımcıların tüm illerde toplamda %2,5’i kardeşlerini ve %5,7’si akrabalarını istihdam ettiğini belirtmiştir. Katılımcıların tüm illerde toplamda %2,9’u kasada durduğunu ve %2,9’u satış temsilcisi olarak görev yaptığını belirtmiştir.

Tablo 4.16. İşletmede Geçirilen Zaman ve Çocuk Bakımına Yönelik Bulgular

	Kayseri		Yozgat		Sivas	
	Frekans	%	Frekans	%	Frekans	%
İşletmede Aktif Olarak Geçirilen Zaman						
Gitmiyor	1	1,4	1	2,0	5	5,3
1-3 saat	7	10,0	8	9,0	25	26,6
4-6 saat	32	45,7	34	36,0	44	46,8
6 saatten fazla	31	44,3	32	35,0	10	10,6
Aile Üyelerinden Destek Alma Durumu						
Evet	34	48,6	30	37,5	38	40,4
Hayır	36	51,4	50	62,5	56	59,6
Aile Üyelerinden Destek Alınan Zaman						
Hafta sonları	2	2,9	3	3,8	2	2,1
Haftada birkaç gün	2	2,9	5	6,2	4	4,3
Her gün	4	5,7	4	5,0	5	5,3
İhtiyaç duyduğum zamanlarda	28	40,0	21	26,2	29	30,9
İşte Olma Süresinde Çocuğun Bakımıyla İlgilenen						
Eşim	2	2,9	3	2,0	5	5,3
Eşimin Ailesi	5	7,1	6	6,0	14	14,9

Ailem	10	14,3	11	11,0	25	26,6
Bakıcı	9	12,9	10	12,0	10	10,6
Anaokulu/Kres	9	12,9	12	13,0	14	14,9
Çocuğu İŖe Götürme Zorunluluğu						
Evet	24	34,3	21	26,2	30	31,9
Hayır	20	28,6	24	30,0	28	29,8

İŖletmede geçirilen zaman ve çocuk bakımına yönelik bulgular incelendiğinde, Kayseri’de %45,7, Yozgat’ta %36 ve Sivas’ta %46,8 oranında kadın girişimciler günde 4-6 saat arasında iŖletmede aktif zaman geçirmektedir. Kadın girişimcilerin Kayseri’de %48,6, Yozgat’ta %37,5 ve Sivas’ta %40,4 oranında aile üyelerinden destek aldığı belirlenmiştir. Ayrıca Kayseri’de %40, Yozgat’ta %26,2 ve Sivas’ta %30,9 oranında kadın girişimciler ihtiyaç duyduklarında destek almaktadırlar.

Kadınların iŖte oldukları zamanlarda çocuğun bakımıyla ilgilenen kiŖi incelendiğinde, Kayseri’de %14,3 ve Sivas’ta %26,6 oranında kadınların aileleri ilgilenirken, Yozgat’ta % 13 oranında anaokulu/kreŖe gitmektedir. Kadın girişimcilerin Kayseri’de %34,3, Yozgat’ta %26,2 ve Sivas’ta %31,9 oranında çocuklarını iŖe götürme zorunluluklarının olduğu ifade edilmiştir.

Tablo 4.17. Kadın GiriŖimci Olma Durumuna Yönelik Bulgular

	Kayseri		Yozgat		Sivas	
	Frekans	%	Frekans	%	Frekans	%
GiriŖimci Olmayı Etkileyen Durum						
Haneye ek gelir sağlamak	32	45,7	33	41,3	35	37,2
Bağımsız çalışma isteği	28	40,0	29	36,3	31	33,0
Ekonomik bağımsızlık isteği	25	35,7	28	35,0	28	29,8
Sosyal iliŖkileri geliŖtirmek	23	32,9	25	31,3	25	26,6
Aile girişimini devam ettirmek	2	2,9	4	5,0	4	4,3
Bir ticari fikri hayata geçirmek	20	28,6	21	26,3	22	23,4
İŖyeri Kurarken Ve Sonrasında Cinsiyet Ayrımına Uğrama Durumu						
Evet	32	45,7	28	35,0	43	45,7

Hayır	38	54,3	52	65,0	51	54,3
Kadın Olarak İşyeri Açmanın Çevrede Yadırğanma Durumu						
Evet	22	31,4	27	33,8	33	35,1
Hayır	48	68,6	53	66,2	61	64,9
İşletme Açıldıktan Sonra Aileye Yeteri Kadar Vakit Ayıramadığını Düşünme Durumu						
Evet	38	54,3	47	58,8	55	58,5
Hayır	32	45,7	33	41,2	39	41,5
Girişimci Olmanın En İyi Tarafı						
Bağımsızlık	32	45,7	30	37,5	43	45,7
Kariyer	2	2,9	2	2,5	2	2,1
Özgüven	13	18,6	15	18,8	15	16,0
Para Kazanmak	4	5,7	6	7,5	6	6,4
Sosyal Statü	17	24,3	25	31,2	25	26,6
Yeni Şeyler Öğrenmek	2	2,9	2	2,5	3	3,2

Kadın girişimci olma durumuna yönelik bulgular incelendiğinde, Kayseri’de %45,7, Yozgat’ta %41,3 ve Sivas’ta %37,2 oranında kadınların haneye ek gelir sağlamak için girişimcilik faaliyetlerine başladıkları ifade edilmiştir. İşyeri kurarken ve sonrasında cinsiyet ayırımına uğrama durumu incelendiğinde Kayseri’de %45,7, Yozgat’ta %35 ve Sivas’ta %45,7 oranında kadınların cinsiyet ayırımına maruz kaldıkları belirlenmiştir. Kadın olarak işyeri açmanın çevrede yadırğanma durumu incelendiğinde ise Kayseri’de %31,4, Yozgat’ta %33,8 ve Sivas’ta %35,1 oranında kadınlar çevrelerinde yadırğandıklarını ifade etmişlerdir.

İşletme açıldıktan sonra aileye yeteri kadar vakit ayıramadığını düşünme durumu incelendiğinde Kayseri’de %54,3, Yozgat’ta %58,8 ve Sivas’ta %58,5 oranında kadınların ailelerine yeteri kadar vakit ayıramadıkları tespit edilmiştir.

Girişimci olmanın en iyi tarafı incelendiğinde ise Kayseri’de %45,7, Yozgat’ta %37,5 ve Sivas’ta %45,7 oranında kadınlar bağımsız olma durumunun girişimci olmada en iyi taraf olduğunu ifade etmişlerdir.

Tablo 4.18. İşyerinin Kira Olma Durumu ve Karşılaşılan Zorluklara Yönelik Bulgular

	Kayseri		Sivas		Yozgat	
	Frekans	%	Frekans	%	Frekans	%
İşyerinin Kira Olma Durumu						
Evet	41	58,6	49	61,2	55	58,5
Hayır	29	41,4	31	38,8	39	41,5
İşyeri Kurarken Karşılaşılan Sorunlar						
Cinsiyet ayrımcılığı	7	10,0	8	10,0	10	10,6
Güvensizlik	5	7,1	6	7,5	8	8,5
Çevresel tepki	9	12,9	11	13,8	12	12,8
Devlet desteğinin olmaması	4	5,7	6	7,5	8	8,5

Kadın girişimcilerin %59,4'ü işyeri kirası ödemektedir. Bununla beraber %4,5'i kira ödeme nedeniyle tasarruf yapamadığını ve %2,9'u kirayı yüksek bulunduğunu belirtmiştir.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Ülke ekonomisine katkı sağlamasında kadın girişimcilerin üstlenmiş oldukları roller önemlidir. Hem hane halkı gelirinin artırılmasında hem de ekonomik kalkınmaya katkı sağlanmasında, kadın girişimcilerin faaliyetleri önemlidir. Bu araştırmada Kayseri, Yozgat ve Sivas illerinde kadın girişimcilerin faaliyetlerine yönelik temel durum değerlendirilmesi yapılmıştır. Araştırma kapsamında elde edilen bulgular aşağıda özetlenmiştir.

Araştırmaya katılan kadın girişimcilerin yaş ve eğitim durumları incelenmiştir. Buna göre Kayseri’de kadın girişimcilerin %38,6’sı ve Sivas’ta %38,3’ü 26-30 yaş arasındayken, Yozgat’ta %43,8’, 20-25 yaş arasındadır. Türkiye Kadın Girişimcilik Endeksi (2019) araştırma raporuna göre kadın girişimcilerin %51’i 40 yaş altındadır. Tahtalı (2018) Malatya kentsel alanda kadın girişimciler üzerine yaptığı doktora tez çalışmasında kadın girişimcilerin %46,2’sinin 34-44 yaş arasında olduğunu tespit etmiştir. Erdemir (2018) İstanbul ilinde yaptığı çalışmasında ise kadın girişimcilerin %38,7’sinin 40-49 yaş arasında olduğunu tespit etmiştir.

Eğitim durumu açısından ise Kayseri’de kadın girişimcilerin %54,3’ü, Yozgat’ta %60’ı ve Sivas’ta %54,3’ü lise mezunudur. Üç ilde kadın girişimcilerin önemli bir kısmı 30 yaşın altında ve lise mezunudur. Türkiye Kadın Girişimcilik Endeksi (2019) araştırma raporuna göre kadın girişimcilerin %11’i lise mezunu, %60’i ise önlisans/lisans mezunudur. Gür (2008) Türkiye’de kadın girişimci profilini incelediği çalışmasında kadınların %79’unun orta öğretim mezunu olduklarını belirtmiştir. Tahtalı (2018) çalışmasında ise kadın girişimcilerin %53,1’inin üniversite mezunu olduğunu tespit etmiştir. Erdemir (2018) çalışmasında kadın girişimcilerin %43,9’unun lise veya meslek lisesi mezunu olduğunu tespit etmiştir.

Araştırmaya katılan kadın girişimcilerin anne ve babalarının eğitim durumları incelenmiştir. Kayseri’de kadın girişimcilerin %44,3’ünün, Yozgat’ta %53,8’inin ve Sivas’ta %46,8’inin annesi ilköğretim mezunudur. Baba eğitim durumunda ise Kayseri’de %37,1’inin ve Sivas’ta %37,2’sinin babası lise mezunuyken, Yozgat’ta kadın girişimcilerin %40’ının babası ilköğretim mezunudur.

Araştırmaya katılan kadın girişimcilerin medeni durum, eşin eğitim durumu ve çocuk durumuna yönelik bulgular incelenmiştir. Kayseri’de kadın girişimcilerin %62,9’u, Yozgat’ta %52,5’i ve Sivas’ta %56,4’ü evlidir. Türkiye Kadın Girişimcilik Endeksi (2019) araştırma raporuna göre kadın girişimcilerin %67’si evli, %67’si çocuk sahibidir. Kayseri’de kadın girişimcilerin %40’ının, Yozgat’ta %26,2’sinin ve Sivas’ta %31,9’unun eşi lise mezunudur. Çocuk durumu incelendiğinde ise Kayseri’de kadın girişimcilerin %54,3’ünün, Sivas’ta %51,1’inin çocuğu varken, Yozgat’ta %57,5’inin çocuğu yoktur. Tahtalı (2018) çalışmasında kadın girişimcilerin %69,4’ünün evli ve %40,2’sinin 2 çocuğu olduğunu belirlemiştir. Erdemir (2018) çalışmasında kadın girişimcilerin %58,7’sinin evli ve %26,5’inin 1, %27,7’sinin 2 çocuğunun olduğunu tespit etmiştir.

Yozgat’taki kadın girişimcilerin Sivas ve Kayseri’deki kadın girişimcilere göre yaşları daha küçüktür ve çocuk sahibi olma oranları daha azdır.

Kadın girişimcilerin yabancı dil bilme ve aktif bilgisayar kullanma durumuna yönelik bulgular incelendiğinde, Kayseri’de %75,7, Yozgat’ta %70 ve Sivas’ta %74,5 oranında kadın girişimciler yabancı dil bilmemektedir. Bununla beraber Kayseri’de %91,4, Yozgat’ta %87,5 ve Sivas’ta %91,5 oranında kadın girişimciler aktif bilgisayar kullanmaktadır. Tahtalı (2018) çalışmasında kadın girişimcilerin %41,5’inin İngilizce bilmediğini ve %29,3’ünün orta düzeyde İngilizce bilgini tespit etmiştir.

Kadın girişimcilerin girişimcilik öncesi meslek ve gelir durumuna yönelik bulgular incelendiğinde, Kayseri’de %35,7, Yozgat’ta %32,5 ve Sivas’ta %36,2 oranında kadınların girişimcilik öncesinde çalışmadıkları tespit edilmiştir. Bununla beraber Kayseri’de %48,6, Yozgat’ta %42,5 ve Sivas’ta %45,7 oranında kadınların girişimcilik öncesinde giderleri daha fazladır. Tahtalı (2018) çalışmasında kadın girişimcilerin %46,3’ünün girişimcilik öncesinde çalışmadığını tespit etmiştir.

Girişimcilik öncesi ve sonrası aylık gelir durumu incelendiğinde girişimcilik sonrasında en fazla 6.314 TL ile Sivas ilinde kadınların aylık gelir ortalamasına sahip oldukları tespit edilmiştir.

Kadın girişimcilerin girişimcilik sonrası aylık gelir durumuna yönelik bulgular incelendiğinde, girişimcilik sonrasında Kayseri’de %54,3, Yozgat’ta %53,8

ve Sivas'ta %53,2 oranında gelirin daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Erdemir (2018) çalışmasında kadın girişimcilerin %58,7'sinin 4501 TL ve üzeri gelire sahip olduğunu tespit etmiştir.

Kadın girişimcilerin mesleki eğitim, girişimcilik eğitimi, girişimcilik faaliyetinde bulunma durumuna yönelik bulgular incelendiğinde, Kayseri'de %84,3, Yozgat'ta %85 ve Sivas'ta %85,1 oranında kadınların mesleki eğitim kurslarına katıldığı belirlenmiştir. Ayrıca kadınların Kayseri'de %78,6, Yozgat'ta %77,5 ve Sivas'ta %78,7 oranında girişimcilik eğitimine katıldığı tespit edilmiştir. İşletmeyi açmadan önce girişimcilik faaliyetinde bulunma durumu değerlendirildiğinde, Kayseri'de %92,9, Yozgat'ta %96,2 ve Sivas'ta %94,7 oranında hayır cevabı alınmıştır.

Ailede başka girişimci olma durumuna yönelik bulgular incelendiğinde Kayseri'de %55,7, Yozgat'ta %53,8 ve Sivas'ta %53,2 oranında ailede başka girişimci olmadığı belirtilmiştir. Ailede başka birinin girişimcilik faaliyetleri sektörel bazda değerlendirildiğinde ise tüm illerde toplamda %13,1'inin tekstil, %8,6'sının inşaat, %4,5'inin güzellik merkezi, %2,9'unun medikal sektöründe girişimcilik faaliyetlerini sürdürdüğü tespit edilmiştir. Erdemir (2018) çalışmasında kadın girişimcilerin %52,9'unun ailesinde girişimci olduğunu tespit etmiştir.

Kadın girişimcilerin işletmelerinin bulunduğu sektör ve personel sayısına yönelik bulgular incelendiğinde, Kayseri'de %17,1'i gıda ve %17,1'i tekstil sektöründe, Yozgat'ta %22,5'i ve Sivas'ta %23,4'ü tekstil sektöründe faaliyet göstermektedir. Türkiye Kadın Girişimcilik Endeksi (2019) araştırma raporunda önde gelen önde gelen sektörlerin toptan ve perakende ticaret (%24) ve imalat (%20) olduğu göze çarpmaktadır. Ayrıca Kayseri'de %57,1, Yozgat'ta %48,8 ve Sivas'ta %46,8 oranında kadın girişimcilerin 1-5 arasında çalışanı bulunmaktadır. Tahtalı (2018) çalışmasında kadın girişimcilerin %60,5'inin ticaretle ve %34,7'sinin hizmet sektöründe yer aldığını tespit etmiştir. Ayrıca kadın girişimcilerin %40,1'inin 1-25 çalışanın olduğu belirlenmiştir.

Kadın girişimcilerin çalışılan banka sayısı ve sermaye kaynağına yönelik bulgular incelendiğinde, Kayseri'de %60, Yozgat'ta %50 ve Sivas'ta %53,3 oranında kadın girişimcilerin 2-4 arasında banka ile çalıştıkları belirlenmiştir. Bununla beraber

kadın girişimcilerin Kayseri’de %34,3’ü ve Sivas’ta %37,2’sinin sermaye kaynağı banka kredileriyken, Yozgat’ta kadın girişimcilerin %40’ının sermaye kaynağı kendi birikimidir.

KOSGEB desteği ve kredi/teşvik kullanma durumuna yönelik bulgular incelendiğinde, Kayseri’de %52,9, Yozgat’ta %58,8 ve Sivas’ta %54,3 oranında kadın girişimcilerin KOSGEB desteğinden faydalanmadığı tespit edilmiştir. Bununla beraber Kayseri’de %55,7, Yozgat’ta %53,8 ve Sivas’ta %50 oranında kredi ve teşvik kullanılmadığı belirlenmiştir. Türkiye Kadın Girişimcilik Endeksi (2019) araştırma raporunda kadın girişimcilerin %55’inin kredi kullanmadığı ve %20’sinin banka kredisi kullandığı belirtilmiştir.

İşletmenin faaliyet süresi ve kara geçiş süresi durumuna yönelik bulgular incelendiğinde, Kayseri’de %54,3, Yozgat’ta %56,2 ve Sivas’ta %56,4 oranında kadın girişimcilerin işletmelerinin 1-3 yıldır faaliyette olduğu belirlenmiştir. Bununla beraber Kayseri’de %44,3, Yozgat’ta %56,2 ve Sivas’ta %48,9 oranında kadın girişimcilerin işletmelerinin 0-1 yılda kara geçtiği tespit edilmiştir.

İşletmenin sosyal medya hesabı olma durumuna yönelik bulgular incelendiğinde, Kayseri’de %71,4, Yozgat’ta %63,8 ve Sivas’ta %64,9 oranında işletmelerin sosyal medya hesaplarının olduğu ifade edilmiştir. Bununla beraber tüm illerde toplamda kadın girişimcilerin yalnızca %2,5’i sosyal medya pazarlamasında ajansla çalışmaktadır. Diğer kadın girişimciler sosyal medya hesapları ile kendileri ilgilenmektedir.

Girişimci kadınların Kayseri’de %85,7, Yozgat’ta %86,2 ve Sivas’ta %84 oranında işletmeyi birinde devir almamıştır. Ayrıca işletmelerin %91,8’inin dış ticaret faaliyeti bulunmamaktadır: Kayseri’de %11,4, Yozgat’ta %5 ve Sivas’ta %8,5 oranında işletmeler dış ticarete uğraşmaktadır. Bu durum kadın girişimcilerin sahip oldukları işletmelerin küçük ölçekli olduğunu göstermektedir.

Kayseri’de %11,4, Yozgat’ta %15 ve Sivas’ta %10,6 oranında aile işletmesi değildir. Katılımcıların tüm illerde toplamda %2,5’i ikinci nesil ve %11’i üçüncü nesil olduğunu ifade etmiştir.

Kayseri’de %15,7, Yozgat’ta %12,5 ve Sivas’ta %11,7 oranında ortaklı bir işletmedir. Katılımcıların tüm illerde toplamda %2,5’inin ortağı 1.dereceden yakını, %13’ünün ise akrabası olduğu belirlenmiştir.

Kadın girişimcilerin Kayseri’de %27,1, Yozgat’ta %22,5 ve Sivas’ta %26,6 oranında aile fertlerini istihdam etmektedir. Katılımcıların tüm illerde toplamda %2,5’i kardeşlerini ve %5,7’si akrabalarını istihdam ettiğini belirtmiştir. Katılımcıların tüm illerde toplamda %2,9’u kasada durduğunu ve %2,9’u satış temsilcisi olarak görev yaptığını belirtmiştir.

İşletmede geçirilen zaman ve çocuk bakımına yönelik bulgular incelendiğinde, Kayseri’de %45,7, Yozgat’ta %36 ve Sivas’ta %46,8 oranında kadın girişimciler günde 4-6 saat arasında işletmede aktif zaman geçirmektedir. Kadın girişimcilerin Kayseri’de %48,6, Yozgat’ta %37,5 ve Sivas’ta %40,4 oranında aile üyelerinden destek aldığı belirlenmiştir. Ayrıca Kayseri’de %40, Yozgat’ta %26,2 ve Sivas’ta %30,9 oranında kadın girişimciler ihtiyaç duyduklarında destek almaktadırlar.

Kadınların işte oldukları zamanlarda çocuğun bakımıyla ilgilenen kişi incelendiğinde, Kayseri’de %14,3 ve Sivas’ta %26,6 oranında kadınların aileleri ilgilenirken, Yozgat’ta % 13 oranında anaokulu/kreşe gitmektedir. Kadın girişimcilerin Kayseri’de %34,3, Yozgat’ta %26,2 ve Sivas’ta %31,9 oranında çocuklarını işe götürme zorunluluklarının olduğu ifade edilmiştir. Bununla beraber Ersezer (2019) çalışmasında kadın girişimcilerin çocuk sahibi olma durumlarına göre girişimcilik faaliyetlerinde karşılaştıkları sorunlar arasında bir ilişki olmadığını tespit etmiştir.

Kadın girişimci olma durumuna yönelik bulgular incelendiğinde, Kayseri’de %45,7, Yozgat’ta %41,3 ve Sivas’ta %37,2 oranında kadınların haneye ek gelir sağlamak için girişimcilik faaliyetlerine başladıkları ifade edilmiştir. Türkiye Kadın Girişimcilik Endeksi (2019) araştırma raporunda kadınları girişimcilik faaliyetlerin motive eden en önemli nedenin para kazanmak olduğu ifade edilmiştir.

İşyeri kurarken ve sonrasında cinsiyet ayrımına uğrama durumu incelendiğinde Kayseri’de %45,7, Yozgat’ta %35 ve Sivas’ta %45,7 oranında kadınların cinsiyet ayrımına maruz kaldıkları belirlenmiştir. Kadın olarak işyeri

açmanın çevrede yadırganma durumu incelendiğinde ise Kayseri’de %31,4, Yozgat’ta %33,8 ve Sivas’ta %35,1 oranında kadınlar çevrelerinde yadırgandıklarını ifade etmişlerdir. Erdemir (2018) çalışmasında kadın girişimcilerin özellikle miras nedeniyle işi devam ettiren ve iş bulamadığı için girişimciliğe başvuran kadın sayısının fazla olduğunu tespit etmiştir. Ayrıca araştırmada cinsiyet, ailevi nedenler ve kadınların bilgi eksikliği, girişimcilik ile ilgili engeller olarak tespit edilmiştir. Avşar (2017) Adana’da kadın girişimciler üzerine yaptığı araştırmasında kadınların girişimcilik faaliyetleri kapsamında genellikle mikro sorunlarla karşılaştıklarını ve mikro sorunların girişimcilik faaliyetlerinin belirleyici olduğu tespit edilmiştir. Ersezer (2019) Van’da yaptığı çalışmasında kadın girişimcilerin %73,7’sinin erkek girişimcilerin baskın yapısı, kadın girişimcilerin başarısına olumsuz etkilediğine dair düşünceleriyle desteklendiğini tespit etmiştir.

İşletme açıldıktan sonra aileye yeteri kadar vakit ayıramadığını düşünme durumu incelendiğinde Kayseri’de %54,3, Yozgat’ta %58,8 ve Sivas’ta %58,5 oranında kadınların ailelerine yeteri kadar vakit ayıramadıkları tespit edilmiştir.

Girişimci olmanın en iyi tarafı incelendiğinde ise Kayseri’de %45,7, Yozgat’ta %37,5 ve Sivas’ta %45,7 oranında kadınlar bağımsız olma durumunun girişimci olmada en iyi taraf olduğunu ifade etmişlerdir.

Kadın girişimcilerin %59,4’ü işyeri kirası ödemektedir. Bununla beraber %4,5’i kira ödeme nedeniyle tasarruf yapamadığını ve %2,9’u kirayı yüksek bulunduğunu belirtmiştir.

Bu araştırmada Kayseri, Yozgat ve Sivas illerinde kadın girişimcilerin temel durumu ve profilleri incelenmiştir. Araştırma sonucuna göre Kayseri, Yozgat ve Sivas illerinde girişimci olarak faaliyet gösteren kadınların önemli bir kısmı küçük ölçekli işletmeye sahiptir. Kadınların girişimcilik faaliyetlerine başlamalarında özellikle aileye maddi destek sağlama ve bağımsız çalışma isteği ön plana çıkmaktadır. Kadınların önemli bir kısmı özellikle çocuk bakımı açısından diğer aile üyelerinden destek almaktadır. Kadın girişimciler için toplumsal cinsiyet ayrımcılığının yanı sıra kredi desteği gibi maddi problemler ilk sıralarda yer almaktadır.

Genel olarak bakıldığında; bölgesel olarak kadın girişimciliğinin sanayi sektöründen uzak bir girişimcilik faaliyeti sergilediği söylenebilir. Bunun nedeninin; araştırma yapılan illerde sanayi ve üretim alanındaki erkek egemen girişimcilik yapısının olduğu düşünülmektedir. Kadın girişimcilerin farklı sektörlerde de girişim faaliyetlerinde aktif olarak yer alabilmesi için kadın girişimciliğinin teşviki ve desteklenmesi konusunda stratejilerin ve politikaların üretilmesi ve geliştirilmesi gerekmektedir. Girişimcilik konusunda kadınların da desteklenmesi, istihdamda yaratacağı etkiler ve ekonomik anlamda yaratacağı sonuçlar ile büyük önem taşımaktadır.

KAYNAKÇA

- Alpşahin, Ufuk (2011). Kadın Girişimcilerin Başarı Faktörleri: Farklılık Yaratan Stratejilerin Çözümlemesi, Yayınlanmamış doktora tezi, Çanakkale 18 Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Al-Sadi Rugaya, Belwal Rakesh ve Al-Badi Raya (2011). Woman entrepreneurship in the Al-Batinah region of Oman: An identification of the barriers. *Journal of International Women's Studies*, 12(3), 58-75.
- Arıkan, Canan (2016). Kadın Girişimcilikte Başarı Ve Başarıyı Etkileyen Faktörler: Bursa Örneği. *Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 14(3), 138-156.
- Aslan, Hasan (2016). Ev-Eksenli Çalışan Kadınların Sosyal ve Ekonomik Hayatlarına İlişkin Bir Saha Araştırması: Denizli İli Örneği. *Fe Journal: Feminist Critique/Fe Dergi: Feminist Elestiri*, 8(1):68-90.
- Avşar, Gökhan (2017). Kadın girişimcilerin karşılaştıkları sorunların tespiti ve bu sorunların kadın girişimciler üzerindeki etkilerinin incelenmesi: Adana ili örneği. Çaç Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi.
- Aydın Duygu ve Çam Mehmet Sefa (2016). Bilgi Toplumu Dönüşümünde Türkiye'de Kadın Olmak. *Dumlupınar University Journal of Social Science/Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. Özel Sayı*, 224-247.
- Aytaç, Ömer (2006). Girişimcilik: Sosyo-kültürel bir perspektif. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (15).
- Aytaç Ömer ve İlhan Süleyman (2007). Girişimcilik Ve Girişimcikültür: Sosyolojik Bir Perspektif. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (18), 101-120.
- Ballı, Abdullah (2017). Girişimcilik ve Girişimci Tipolojileri. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4(29), 143-166.
- Ballı Koca, Ayşe İpek (2015). Duygusal zeka, stresle başa çıkma yöntemleri, liderlik davranışları ve işletme performansı arasındaki ilişkinin analizi: Kadın

- girişimciler üzerine bir çalışma. ukurova Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü. Doktora Tezi.
- Başol, Oğuz (2010). Girişimci Kadın ve Erkeklerin Başarı Algısındaki Farklılıklar: Küçük Ölçekli İşletmelerde Bursa İli Örneği. Yüksek Lisans Tezi.
- Batı Bozoğlu, Gülgönül (2016). Kadın girişimci profili analizi-görüş birliklerinin belirlenmesi ve girişimcilerin kaba kümelerle sınıflandırılması. Marmara Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü. Doktora Tezi.
- Bedük Aykut, Eryeşil Kemalettin ve Oğuz Hatice (2016). Kadın ve Erkek Girişimcilerin Algılama Farklılıkları. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksek Okulu Dergisi, 19, 1-15.
- Bilge Hürriyet ve Bal Vedat (2012). Girişimcilik eğilimi: Celal Bayar niversitesi öğrencileri üzerine bir araştırma. Journal of Süleyman Demirel University Institute of Social Sciences Year, 2(16): 131-148.
- Bozkurt etinkaya Özlem ve Alparslan Ali Murat (2013). Girişimcilerde bulunması gereken özellikler ile girişimcilik eğitimi: girişimci ve öğrenci görüşleri. Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi (8:1):7-28.
- Brush Candida, De Bruin Anne ve Welter Friederike (2009). A gender-aware framework for women's entrepreneurship. International Journal of Gender and entrepreneurship, 1(1), 8-24.
- Can Yeşim ve Karataş Aslı (2007). Yerel Ekonomilerde Kalkınmanın İtici Gücü Olarak Kadın Girişimcilerin Rolü ve Mikro Finansman: Muğla İli Örneği. Selçuk Üniversitesi Karaman İİBF Dergisi, Yerel Ekonomiler Özel Sayısı, 251-261.
- Constable, Kimanzi (2015). The 5 Types of Entrepreneurs. <https://www.entrepreneur.com/article/244210>
- abuk Serap, Doğan Südaş Hatice ve Köksal Araç Selin (2015). Kadın Girişimcilerin İş Yaşam Süreçlerinin İncelenmesi: Adana İlindeki Girişimciler Üzerinde Bir Uygulama. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 12(31):423-441.

- Demartino Richard ve Barbato Robert (2003) Exploring the motivations differences of women "intending" on entrepreneurship. RIT Scholar Works. 1-13.
- Dorin Cosma ve Alexandru Galceava Sinel (2014). Dynamics of the entrepreneurship concept. Literature review. The Annals of the University of Oradea, 445-451..
- Dulupçu Murat Ali, Sungur Onur, Demirgil Hakan, Şentürk Canan, Özkul Gökhan ve Sezgin Aykut (2007). Yenilik, İşbirliği ve Girişimcilik: Batı Akdeniz Bölgesi (Antalya-Burdur Isparta, BBS TR61) KOBİ'lerinin Tutumlarının Değerlendirilmesi. TOBB Yayınları
- Durak, İbrahim (2011). Girişimciliği etkileyen çevresel faktörlerle ilgili girişimcilerin tutumları: bir alan araştırması. Yönetim Bilimleri Dergisi (9: 2): 194-213.
- Emre, Saliha (2013). Kadın Girişimcilerin Kültür Ve Cinsiyet Kaynaklı Zorlukları Aşabileceklerine İlişkin İnançları Ve Bir Araştırma. İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Doktora Tezi.
- Erdemir, Tena (2018). Türkiye'de kadın girişimciliği ve kadın girişimciliğini etkileyen engeller ve fırsatlar üzerine bir araştırma. İstanbul Gelişim Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi.
- Ersezer, Gözde (2019). Kadın girişimcilerin sorunları Van ili örneği. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi. Yüksek Lisans Tezi.
- Filley Alan C. ve Aldag Ramon J. (1978). Characteristics and measurement of an organizational typology. Academy of Management Journal, 21(4), 578-591.
- Goyal Preeti ve Yadav Vanita (2014). To be or not to be a woman entrepreneur in a developing country. Psychosociological Issues in Human Resource Management, 2(2), 68-78.
- Güner Hasan ve Korkmaz Adem (2011). İstihdamın arttırılmasında girişimciliğin önemi: girişimcilik destekleme modeli olarak İŞGEM'ler. Çalışma İlişkileri Dergisi, 2(1), 42-65.

- Güney, Semra (2006). 'Kadın Girişimciliğine Genel Bir Bakış'
http://acikerisim.lib.comu.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/COMU/971/Semra_Guney_Makale.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Gür, Cenk Kaan (2008). 'Kadın Girişimciye Garanti Yaklaşımı,' I.TOBB Kadın Girişimciler Kurulu Kongresi Sunumu, Ankara.
- Heilman Madeline E. ve Chen, Julie J. (2003). Entrepreneurship as a solution: the allure of self-employment for women and minorities. *Human Resource Management Review*, 13(2), 347-364.
- Verni, İsmail (2014). The comparison of entrepreneurial competency in woman micro-, Small-, and Medium-scale Entrepreneurs. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 115, 175-187.
- İrmiş Ayşe, Durak İbrahim ve Özdemir Lütfiye (2010). Girişimcilik kültürü: Anadolu girişimciliğinden örnekler. Ekin Yayınevi.
- Karatepe Selma ve Arıbaş Nalcı Nazlı (2017). İş Hayatında Kadın Yöneticilere İlişkin Cinsiyet Ayrımcılığı: Türkiye İçin Bir Değerlendirme. *YASAMA*, 31, 7-20.
- Kelley Donna J, Singer, Slavica ve Herrington, Mike (2012). The global entrepreneurship monitor. 2011 Global Report, GEM 2011, 7.
- Keskin, Sevtap (2014). Türkiye'de Kadın Girişimcilerin Durumu. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi* (9:1):71-94.
- Klapper Leora, Amit Raphael ve Guillén Mauro F. (2010). Entrepreneurship and firm formation across countries. In *International differences in entrepreneurship*. University of Chicago Press, 1-35.
- Kuratko Donald F ve Audretsch David B. (2009). Strategic entrepreneurship: exploring different perspectives of an emerging concept. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 33(1), 1-17.
- Küçükaltan, Derman (2009). Genel Bir Yaklaşımla Girişimcilik. *Girişimcilik Gündemi*.

[http://acikerisim.lib.comu.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/COMU/928/De
rman_Kucukaltan_Makale.pdf?sequence=1](http://acikerisim.lib.comu.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/COMU/928/De
rman_Kucukaltan_Makale.pdf?sequence=1)

Kümbül Güler, Burcu (2011). Yoksullukla mücadelede sosyal girişimcilik: Ashoka üyelerinden sosyal yenilikçi örnek uygulamalar. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. 13(3): 79-111.

Morçin Erdoğan, Sine (2013). Türk kültüründe kadın girişimciliği: Kavramsal bir değerlendirme. Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi (8:2): 167-190.

Mungan, Seylan (2013). Kadın Girişimcilik Değerleri İle Kadın Girişimcilik Algısı Arasındaki İlişkide Girişimcilik Eğitimlerinin Rolü. T.C. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı Yönetim Ve Organizasyon Bilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi.

Nanda Romana ve Sorensen Jesper B. (2010). Workplace peers and entrepreneurship. Management Science, 56(7): 1116-1126.

Öğüt, Adem (2006). Türkiye’de kadın girişimciliğın ve yöneticiliğın önündeki güçlükler: Cam tavan sendromu. [http://acikerisim.lib.comu.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/COMU/973/Ad
em_Ogut_Makale.pdf?sequence=1&isAllowed=y](http://acikerisim.lib.comu.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/COMU/973/Ad
em_Ogut_Makale.pdf?sequence=1&isAllowed=y)

Özdemir, Aytül Ayşe (2010). Potansiyel Girişimci Olan Kadınların Motivasyon Faktörleri ve Eskişehir’de Bir Araştırma, Ege Akademik Bakış, 10 (1):91-130.

Öztürk, Meryem Demet (2016). Türkiye’de Kadın Girişimcilik: Kadınları Girişimciliğe Yönelten Faktörler, Karşılaştıkları Sorunlar Ve Çözüm Önerileri. T.C. İstanbul Ticaret Üniversitesi Dış Ticaret Enstitüsü Uluslararası Ticaret Anabilim Dalı Uluslararası Ticaret Yüksek Lisans Programı. Yüksek Lisans Tezi

Özyol, Arzu (2015). Eşitlik İş Demektir. Kalkınmada Anahtar Verimlilik Dergisi. 315, <https://anahtar.sanayi.gov.tr/tr/news/esitlik-is-demektir/1971>

Rao Veena, A. Venkatachalm ve Joshi H.G. (2013) “A Study On Entrepreneurial Characteristics And Success Of Women Entrepreneurs Operating Fashion

- And Apparel Business”, Asian Journal Of Management Sciences And Education, 2(2): 136-147.
- Smith Norman R. ve Miner John B. (1983). Type of entrepreneur, type of firm, and managerial motivation: Implications for organizational life cycle theory. Strategic management journal, 4(4), 325-340.
- Soysal, Abdullah (2010). Kadın girişimcilerin özellikleri, karşılaştıkları sorunlar ve iş kuracak kadınlara öneriler: Kahramanmaraş ilinde bir araştırma. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 5(1), 71-95.
- Soysal, Abdullah (2010). Türkiye’de Kadın Girişimciler: Engeller Ve Fırsatlar Bağlamında Bir Değerlendirme. Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, 65(01), 083-114.
- Sönmez Asuman ve Toksoy Andaç (2014). Türkiye’de girişimcilik ve Türk girişimci profili üzerine bir analiz. Yönetim ve Ekonomi, 21(2), 41-58.
- Şekerler, Hülya (2006). Kadın Girişimciler, Karşılaştıkları Sorunlar Ve Bu Sorunlara Yönelik Çözüm Önerileri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya.
- Şenel Oyuryüz, Zeynep (2013). Girişimci kadınlar ve karşılaştıkları sorunların analizi; Tekirdağ ili örneği. Namık Kemal Üniversitesi / Fen Bilimleri Enstitüsü. Doktora Tezi.
- Şeşen Harun ve Basım Nejat (2012). Demografik faktörler ve kişiliğin girişimcilik niyetine etkisi: Spor bilimleri alanında öğrenim gören üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma. Ege Akademik Bakış, 12, 21-28.
- Tahtalı Firdevs Aslı (2018). Türkiye’de Kadın Girişimciliği Ve Malatya Kentsel Alanda Kadın Girişimciler Üzerine Bir Araştırma. İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Doktora Tezi.
- Takay Bahar ve Tüzün İpek Kalemci (2015). Kadın Girişimciler Schumpeter’in Girişimcisi Olursa. Ömer Halisdemir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 8(1), 249-259.

- Türkiye Kadın Girişimcilik Endeksi (2019). Araştırma Raporu. Türk Tuborg A.Ş., Türkiye Kadın Girişimciler Derneği.
- Ulucan, Serhat (2015). Girişimcilik eğiliminin ve girişimcilik eğilimini etkileyen faktörlerin analizi: Orta öğrenimde lise 3. ve 4. sınıf öğrencileri üzerinde bir uygulama. Gazi Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi.
- Wu, Wei-Wen (2009). A competency-based model for the success of an entrepreneurial start-up. WSEAS transactions on business and economics, 6(6), 279-291.
- Yazıcıoğlu Yahşi ve Erdoğan Samiye (2004). Spss uygulamalı bilimsel araştırma yöntemleri. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Yıldırım İbrahim ve Çıkmaz Esra (2016). Kadın Girişimcilerin, Kamu Kurum Ve Kuruluşlarından Destek Alma Sürecinde Karşılaştıkları Sorunlar: Gaziantep İlinde Nitel Bir Değerlendirme. Journal of International Social Research, 9(47):977-985.

EKLER

Ek. 1. Anket Formu

ANKET FORMU

Bu anket formu Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Organizasyon Ana Bilim Dalı bünyesinde ve Prof. Dr. Berrin FİLİZÖZ danışmanlığında yürütülen ‘Kadın Girişimciliği ve TR7 Bölgesinde Kadın Girişimci Profili’ konulu yüksek lisans tez çalışmasının bir parçasıdır. Çalışma sırasında elde edilecek veriler hiçbir şekilde 3. kişi ve kuruluşlarla paylaşılmayacak olup, sadece bilimsel veri elde etmek ve kadın girişimciliği alanına katkı sunmak amacı ile kullanılacaktır. Çalışmada şahıs veya kuruluş isimleri kullanılmayacaktır.

1. YAŞINIZ

20-25 () 26-30 () 31-35 () 36-40 () 41 VE ÜZERİ ()

2. EĞİTİM DURUMUNUZ

İLKÖĞRETİM/ORTAÖĞRETİM () LİSE () ÖNLİSANS () LİSANS ()
YÜKSEK LİSANS ()

3. ANNENİZİN EĞİTİM DURUMU

OKUR-YAZAR DEĞİL() OKUR-YAZAR ()
İLKÖĞRETİM/ORTAÖĞRETİM () LİSE () ÖNLİSANS () LİSANS () YÜKSEK
LİSANS ()

4. BABANIZIN EĞİTİM DURUMU

OKUR-YAZAR DEĞİL() OKUR-YAZAR ()
İLKÖĞRETİM/ORTAÖĞRETİM () LİSE () ÖNLİSANS () LİSANS () YÜKSEK
LİSANS ()

5. MEDENİ DURUMUNUZ

EVLİ () BEKAR () BOŞANMIŞ/DUL ()

6. EVLİ İSENİZ EŞİNİZİN EĞİTİM DURUMU

İLKÖĞRETİM/ORTAÖĞRETİM () LİSE () ÖNLİSANS () LİSANS ()
YÜKSEK LİSANS ()

7. ÇOCUĞUNUZ VAR MI?

EVET () HAYIR ()

8. YETİŞTİĞİNİZ ŞEHİR

9. EĞİTİM ALDIĞINIZ ŞEHİR

10. İŞLETMENİZİN BULUNDUĞU ŞEHİR
11. YABANCI DİL BİLİYOR MUSUNUZ?
EVET () HAYIR ()
12. AKTİF BİLGİSAYAR KULLANIYOR MUSUNUZ?
EVET () HAYIR ()
13. GİRİŞİMCİLİK ÖNCESİ MESLEKİ DURUMUNUZ NEDİR?
ÇALIŞMIYOR () ESNAF () MEMUR ()
ÖZEL SEKTÖR ÇALIŞANI () Diğer:
14. GİRİŞİMCİLİK ÖNCESİ AYLIK ORTALAMA GELİR
15. GİRİŞİMCİLİK SONRASI AYLIK ORTALAMA GELİR
16. GİRİŞİMCİLİK ÖNCESİ AYLIK GELİR GİDER ORANI
EŞİT () GELİR FAZLA () GİDER FAZLA ()
17. GİRİŞİMCİLİK SONRASI AYLIK GELİR GİDER ORANI
EŞİT () GELİR FAZLA () GİDER FAZLA ()
18. MESLEKİ EĞİTİM KURSLARINA KATILDINIZ MI?
EVET () HAYIR ()
19. GİRİŞİMCİLİK EĞİTİMLERİNE KATILDINIZ MI?
EVET () HAYIR ()
20. BU İŞLETMEYİ AÇMADAN ÖNCE DE GİRİŞİMCİLİK FAALİYETİNDE BULUNDUNUZ MU?
EVET () HAYIR ()
21. ÖNCEKİ SORUYA YANITINIZ EVET İSE; SEKTÖR BELİRTİNİZ
22. ÖNCEKİ SORUYA YANITINIZ EVET İSE; KAÇ YIL FAALİYETTE BULUNDUĞUNUZU BELİRTİNİZ
23. AİLENİZDE SİZDEN BAŞKA GİRİŞİMCİ VAR MI? *
EVET () HAYIR ()
24. ÖNCEKİ SORUYA YANITINIZ EVET İSE; SEKTÖR BELİRTİNİZ

25. ÖNCEKİ SORUYA YANITINIZ EVET İSE; KAÇ YIL FAALİYETTE BULUNDUĞUNU BELİRTİNİZ

26. İŞLETMENİZİN BULUNDUĞU SEKTÖR

27. İŞLETMENİZDEKİ TOPLAM PERSONEL SAYISI

28. ÇALIŞILAN BANKA SAYISI

0-1 () 2-4 () 5 VE FAZLASI ()

29. SERMAYE KAYNAĞI/FİNANSMAN KAYNAĞINIZ NEDİR?

KENDİ BİRİKİMİ () BANKA (KREDİ) () EŞ ()

AİLE/YAKIN ÇEVRE () Diğer:

30. KOSGEB DESTEĞİ ALDINIZ MI?

EVET () HAYIR ()

31. KREDİ/TEŞVİK KULLANDINIZ MI?

EVET () HAYIR ()

32. İŞLETMENİZİN FAALİYET SÜRESİ NEDİR?

0-1 YIL () 1-3 YIL () 3-6 YIL () 6 YILDAN FAZLA ()

33. İŞLETMENİZİN KARA GEÇİŞ SÜRESİ NE KADARDIR?

0-1 YIL () 1-3 YIL () 3 YILDAN FAZLA ()

34. İŞLETMENİZİN SOSYAL MEDYA HESABI VAR MI? (İNSTAGRAM, FACEBOOK VB.) *

EVET () HAYIR ()

35. ÖNCEKİ SORUYA YANITINIZ EVET İSE; KİM YÖNETİYOR

36. İŞLETMENİZİ BİRİNDEN Mİ DEVRALDINIZ? *

EVET () HAYIR ()

37. DIŞ TİCARET FAALİYETLERİNİZ VAR MI?

EVET () HAYIR ()

38. İŞLETMENİZ AİLE İŞLETMESİ Mİ?

EVET () HAYIR ()

39. ÖNCEKİ SORUYA YANITINIZ EVET İSE; KAÇINCI NESİL OLDUĞUNU BELİRTİNİZ

40. İŞLETMENİZ ORTAKLI BİR İŞLETME Mİ?

EVET () HAYIR ()

41. İŞLETMENİZ ORTAKLI BİR İŞLETME İSE; ORTAK(LAR)INIZ AİLE ÜYELERİNİZDEN Mİ?

EVET () HAYIR ()

42. ÖNCEKİ SORUYA YANITINIZ EVET İSE; YAKINLIK DERECEYİZ NEDİR?

43. AİLE FERTLERİNİZ İŞLETMENİZDE İSTİHDAM EDİLİYOR MU?

EVET () HAYIR ()

44. ÖNCEKİ SORUYA YANITINIZ EVET İSE; YAKINLIK DERECEYİZ NEDİR?

45. ÖNCEKİ SORUYA YANITINIZ EVET İSE; HANGİ POZİSYONDA İSTİHDAM EDİLİYOR?

46. İŞYERİNDE AKTİF OLARAK KAÇ SAAT VAKİT GEÇİRİYORSUNUZ?

47. İŞLETMENİZDE AİLE ÜYELERİNİZDEN DESTEK ALIYOR MUSUNUZ?

EVET () HAYIR ()

48. ÖNCEKİ SORUYA YANITINIZ EVET İSE; KİMDEN DESTEK ALDIĞINIZI BELİRTİNİZ

49. ÖNCEKİ SORUYA YANITINIZ EVET İSE; DESTEK ALDIĞINIZ SÜREYİ BELİRTİNİZ

HERGÜN () HAFTADA BİRKAÇ GÜN () HAFTA SONLARI ()

İHTİYAÇ DUYDUĞUM ZAMANLARDA ()

50. VAR İSE; ÇALIŞMA SÜRELERİNİZ İÇERİSİNDE ÇOCUK(LAR)INIZIN BAKIMI İLE KİM İLGİLENİYOR?

EŞİM () EŞİMİN AİLESİ () AİLEM () BAKICI () Diğer:

51. VAR İSE; ÇOCUK(LAR)INIZI İŞYERİNE GÖTÜRMEK ZORUNDA KALIYOR MUSUNUZ?

EVET () HAYIR ()

52. GİRİŞİMCİ OLMANIZDA SİZİ ETKİLEYEN NEDENLER NELERDİR?

(Uygun olanların tümünü işaretleyin.)

HANEYE EK GELİR SAĞLAMAK () BAĞIMSIZ ÇALIŞMA İSTEĞİ ()

EKONOMİK BAĞIMSIZLIK İSTEĞİ ()

SOSYAL İLİŞKİLERİ GELİŞTİRMEK ()

AİLE GİRİŞİMİNİ DEVAM ETTİRMEK ()

BİR TİCARİ FİKRİ HAYATA GEÇİRMEK ()

Diğer:

53. İŞYERİ KURARKEN VE SONRASINDA CİNSİYET AYRIMINA UĞRADINIZ MI?

EVET () HAYIR ()

54. KADIN OLARAK İŞYERİ AÇMANIZ ÇEVRENİZDE YADIRGANDI MI?

EVET () HAYIR ()

55. İŞLETMENİZİ AÇTIKTAN SONRA AİLENİZE YETERİ KADAR VAKİT AYIRAMADIĞINIZI HİSSETTİNİZ Mİ?

EVET () HAYIR ()

56. SİZCE GİRİŞİMCİ OLMANIN EN İYİ TARAFI NEDİR? *

(Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.)

PARA KAZANMA () BAĞIMSIZLIK () SOSYAL STATÜ ()

ÖZGÜVEN () Diğer:

57. İŞYERİNİZ KİRA MI?

EVET () HAYIR ()

58. ÖNCEKİ SORUYA YANITINIZ EVET İSE; İŞYERİNİZİN KİRA OLMASINDAN KAYNAKLI SIKINTILAR YAŞIYOR MUSUNUZ? NE GİBİ SIKINTILAR YAŞADIĞINIZI KISACA BELİRTİNİZ.

59. İŞLETMENİZİ KURARKEN KARŞILAŞTIĞINIZ SORUNLARDAN KISACA BAHSEDER MİSİNİZ?

ÖZ GEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı: Dilara Yaraş

Uyruğu: TC

Doğum Tarihi ve Yeri: 24.04.1991 Sivas

e-posta: dilarakocmen@hotmail.com

EĞİTİM

Derece	Kurum	Mezuniyet Yılı
Lisans	Gebze Teknik Üniversitesi İşletme Fakültesi	2014